

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Amerindian Aggregation
Catalog No. T.S.O. 2/J. 1886
Family TSONECAN
Sub-Family -
Branch -
Group -
Language YAHGAN
Dialect -
Locality Tierra del Fuego 70°W-53°S
Contents John
Version first edition
Translator Rev. T. Bridges
Published by BEBS
Place LONDON
Date 1886
Accession No. 1237
Accession Date May 31, 1934
Price \$ 0.22

GOSPEL JON ECAMANĀCI.

THE GOSPEL OF S. JOHN

TRANSLATED INTO THE

YAHGAN LANGUAGE.

London:

PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY, QUEEN VICTORIA STREET.

—
1886.

LONDON:

PRINTED BY GILBERT AND RIVINGTON, LIMITED,
ST. JOHN'S SQUARE, E.C.

PRINTED IN GREAT BRITAIN,

GOSPEL JON SCAMANACI.

Capt's I.

- 1 'Un cumuni-muſunda Guta; Guta cutſumuni-muſunda Gəd'ncicja; Guta cumuni-muſunda Gəda.
- 2 Cucəcin cutſumuni-muſunda Gəd'ncicja ûn.
- 3 Cetupan cuūləəſtqında үſipj, ácun bqv ála ūſtagında èca.
- 4 Cunjin cјàmanqmutu-muſunda, cetupan cutujəalıqmütu-muſunda àmanançι.
- 5 Cutujəalaŋjata ámaſa-gumunun; ámaſa-mutu-andjan bqv ciçicja jəalenatuda.
- 6 ¶ Gəd cјaminqmuſunda, àmanuñinci, àäpqnaſin Jon.
- 7 Cunji ûn cјägjat-umuriada tujəalenatqeincejipj; àmanqdəranci tumuſürmutupj ciçicciplj.
- 8 Cunjin bqv cunji jəala, cutupj matujəalenata-tupan.
- 9 Cunjin sün jəala cumuni-tujəalaŋjatacun àmanqdəranci.
- 10 Cunjin cutumütu-muſunda үſipj, àmana ciçicja bqv jəalenatuda.
- 11 Cuūnegatuda ciçin àmanupj, cundjan bqv ciçicja urumunuada.

12 Cundjan ciçicja urumunaşın cundjananima cutumoaraqında Gədnçicijipj emək, cundjananima ciçicja cumaşurmutqasın.

13 Cundjan cumatulussuda bəqv sqapci, bəqv əmanəci, Gedətupan.

14 Gutə cutumlu-tumutuda əmanuā, cutşumutuda jananima, jan tecida cunjima manəana sūnəci, eucan Gəd'nci məqcun cumutuda sūna, manəana mutaūkmunia, manəana sūnanda.

15 ¶ Jon cutupi ejəgjat-umurunda, şançicijipj ája cutqnunda qta, ja sigjəgjəci qşat sūna, jə bəqv eucan, cunjin dəqgia cuja-munida.

16 Cunji tupəci sūn maçisinqmunia, cutusinqmata jananima.

17 Məziz mutta eusqnara təxəgguda, Jezus Crıst tupəci cumutağında, cumanəanında sūn.

18 Əmana bəqv məs ətəalan Gədnçicəja tec, cəməqən cətupan matumqqua, ciçiməngi ejərpəşən cumuni-mutacın, cətupan cutupi eucunaştqsañgjata.

19 ¶ 'Şançitəci Jon ejəgj-qmuşunda, Jüəmalim janinaşın cutupi prestndjan, levjndjananima ácən əcətumurupi Ə Cunna sa ?

20 Cumurunda cundjananima salatas, cunjin məs bəqv Crısta.

21 Cuçıl əcətumurisində Ə Apama sa ? Unda sa Eljas ? cutusikmətudə Ə Unda sa cunji profit ? Cuçila təsiyəda.

22 Cundjan cuçıl əcətumurisində cunjima Ə Cunna

sa? cundqm īan үmurea īananima jaminasın? Cundqm sa maqgjəa maam?

23 Cucutqnuada, ī ágqlqmata àmanapisisin, tuſala-tasanəasa q tseñqecinqicijipj, cüca profit ʃezja cutq-nasın.

24 Cundjan tūmujaminaſin cęcütumurupj farise'ndslamqmuaſ.

25 Cundjan cęcütumurq-muſuanda cunjima ġ Cundqm sa muni ūnasigjata satuла bqv Crjst? bqv Eljas? bqv cunji profit?

26 Jon cęcütqnuada cundjananima, Sima átuňnasi-gjata, Sananima mutta cutšamunata, san cunjima cinnuňmqmata.

27 Cunjin īa sigja īa cumaneaňgjata, cunjimin cili ī bqv manqeqgu tūnlatupj.

28 'Dānçitqci cutqustaqusında ùna Beſabara Jérدان etacupj, Jon tūnasiſin.

29 ¶ Cunji ámaſunna Jon cutecimuſunda Jezus ciçicijipj үmneanegatqdqra, cęcütqnuada, Alagunisina Gđ'ndslama lamupj, cunjin cuňluſunabenəa ulqa pa àmanjamalim cülapunuurgjatacun.

30 'Dān cunjiqci éqgħasincita, īa eusigjəa u a ăfatsu-naqci ī bqv cęcan, cunjin euža-munida.

31 'F bqv ciçieja jøalnada, Izrqelupj cunjin cumutu-cunaſtqsanəa, cutupj ī áļa ūnasigjata simqci.

32 Jon ejqägħiда ſanċita, ī átecida Cuſpik ăgħun'ndslam ciçieja eupqdecilata cęcaġeċu duv.

33 Ciçieja ī bqv jøalenatnada; cunji tupan īa qeqli-

tūūnaſiſin ſimqci ja eucutqnuða; Cunji āmaña ſa tecimus Cuſpik cupq-decilita cunjin cutuūnaſua 'Ema Cuſpik.

34 'E átecida, jācwan āqgigjata ſūn annu Gəd'ndslum mœci.

35 ¶ Cunji āmaſunna cutsamunipicinda Jonieja cičieja muſatuapj.

36 Calagunat-ujnuða Jezusima, Jon eucutqnuða cunjidqra, Alagunisina Gəd'ndsluma Lam.

37 Cunji muſatuapj murqpicisin cunjima cusigjapi-cinda Jezusima.

38 Jezus cutumuſunatuda, calagunuda cundacija cičieja ſigijnaſin, eucutqnuða cundacija ḡ Cunnima ſapatanukgjata? Cucutqnapicinda cunjima, Rabi (cunjin euea-geſci Tſena) ḡ Ci ſa muni-muſu?

39 Cucutqnuða cundacija, Mutualagunýapj. Cumut-alagunapicinda cunjimin tūmuptan, cunji mealun cutsamutupicinda cunjima, tenf ſi ſinçik cuçicqguda.

40 Andru muſ eullam ua cičieja murafis cūtqna, Sjman Pet's'nçi mucuſin.

41 Cunjin cuža tanacuda cūjamunčieja Sjman, cunjima eucutqnuða, 'Ip annu tecи Mesjasieja, cunjin Crjst matqapuna.

42 Cutstqgatqmuſuñda cunjima Jezusupj. Jezus tecisin cunjima eucutqnuða, Sa ſamunata Sjman Jonas'nçi mœciun, Sa ſa āpamunñana Sefas, cunjin euean jūf.

43 ¶ Ácu mealun cunji uſpan Jezus eucqtacqeuruða

Galileupj, cutstecida Filipicja, cunjima cucutqnuða, sigijýn ýa.

44 Filip muſ Beſsjdandžlum ua, Andru Pets'nda eullum uaqpi.

45 Filip cutecida Nañanielicja, cunjima cucutqnuða, 'Ipa tecida cunjiünçicja Møziz, profit'ndjan ácun ecam-aqgjasin, Jezus Nazaref'ndzlum, Jozef'nci mqcuñ.

46 Nañaniel cunjima cucutqnuða, Nazaref ýma áma-na tūmutunnaca. Filip cunjima cucutqnuða, Mutala-gunea sa.

47 Jezus cunjima calagunat-ucqatacuda apipj, cutupj cucutqnuða, Alagunea sa Izrqal'ndzlum sūnqci, ucq-lanunnacqci.

48 Nañaniel cunjima cucutqnuða, ð Cundqm sa ýa-cjipj jøalqmütü? Jezus cunjima cucutqnuða, Filip scja á ýìsinaca, fig ūrutun sa tūmutasin scja átecida.

49 Nañaniel cunjima cucutqnuða, Rabi sa sa-munata Ged'ndzlum mqcu, sa samunata Izrquel'ndzluma ciñ.

50 Jezus cunjima cucutqnuða ð Und' ýa sa-çisinaq-gjata éqgjasin scja étecisín scja fig ūrutun mütü? q̄sat sūna sa-tstecüana.

51 Cunjima cucutqnuða, ðūna-äpan sananima átu-murea. 'ðançi-äspan san tecħana évn'upj uſtunnq-munidqra, anjl-àmalim uťuſuceja, uťuſmenanda áma-nandzlum mqcu.

Capts. II.

1 Mutan mealun àmana cutstucumusunda Cana-Galile, Jezus'nci däqbin qata cumutuda.

2 Cunji tucupi Jezusicja, ciçicja muşatəalandjan-anima ácun cumjimuşunda.

3 Cundjan tanacaşin ïn Jezus'nci däqbin cucutqnuða cunjima, cundjan ïn apisù.

4 Jezus cunjima cucutqnuða, Cepa, sa bav ïa çeqli-üştägqa, étuüştägqa bav ïa eqgu ñrum.

5 Cädäqbin cuçeqli-urumunqmuşunda ssvant'ndjananima ciçicipj.

6 Gqta cumagqtuda sics sima taseta siqci, cuca juðamali cumuni tñmucwsigjatacun, cutjar cumbj, áeundjan mutan fscin àmaçi.

7 Jezus cuçeqli asqtjigu-muþunda cundjananima sima cunji cqlijamalim, cundjan casqtjegatusında sima.

8 Cunjin cundjananima cucutqmada, Asqtucqtacusina atama mëstecüñci. Casqtucqtacusında sima.

9 Atama mëstecüñ talaguëllasin sima matuñnaý-gämatqci, cutupi cunjin cucinniamqmutsuda (ssvant àmalim cutupi cjealqmütisinda) atama mëstecüñ cjiða brjd-grümicieja,

10 Cunjima cucutqnuða, àmanqdqra cumuni ïa tstüñgjata ïma ïn, àmana úlu ulèlqmus cumuni tstüñlmuta ïn ècýma tupqci, Sa ïmatupqci sa ã tuñgjata.

11 'Şançı üştəgə matunnacqei Jezus cuja təüstəgu-musunda Cana-Galile, cutstumütəcida abila, ciçicja tumeqqiçindjan cutsteci-sinqnuda ciçicja.

12 ¶ Cunji əşpan cumutqtumutunda Capsniam, cətu, cədəqbin, cəmacasəmalim, ciçicja müsətəalandjan ácun, cundjan bəqv şətura təmətumusunda cunj'isin.

13 ¶ Jüəmalim muni qışabagudəsin Pəsəovs cuçə-epatugatuda, Jezus cutucjida Jerusalemij.

14 Cumutqtstecida templ əmalim təstettürmətəsin oes, şəp, duv'ndjan ácun, muni tukgəqmərmətəandjan ácun cutumugqtuda cunji ueqn.

15 Cunjin gumugataşin təqquşupata éca lına, cutstə-ingánqmanqtsieurida cundjananima, şəp, oesndjananima ácun, cuūla təpətacuda muni tukgəqmatqcindjananın muni, cutumusəpqnuda tabldqra.

16 Duv tetərmuniqecindjananima eueqtqnuda, Təmənisin şan asipj, san bəqv təstetərmətəana ədəbəyançı ueqn.

17 Ciçicja tumeqqiçindjan cəallenatúsında ecamq-nupj, iżzueq əşpan sin ueqtupj curu.

18 ¶ Jüəmalim ciçicja eueqtqnisinda ; Cundqm sa-tualaga-üştəgəan jananima? sandaqia saüştəgət utunnacqnunda jananima.

19 Jezus cundjananima eueqtqnuda, Ullisina şançı ueur, mutan məala ágil-əlenatea.

20 Jüəmalim eueqtqnisinda, 'Şançı templ cuçıştu-ran-əlqnisinda fərtisics ; ; Cundqm sa təlenatea mutan məalun ?

21 Ciçin apipj tupan eucutqnuða, ucqtupj cutuqe-cuda.

22 ¶ Cunjin àmanqnañci ußpan ciçicja tûmëqgjøala cumujealqnisinda cunjin cundqm cutqnañin cundjananima, cutumusatüsında scripcş, Jezus'nci àgja ácun.

23 Pqsövsdqra cunjin tûmûtasin Jerusalem atama mœalun, ûru àmana cutumurisinqnuða cunjima, cundjan alagunat üstqgasin cunjima matunnac'øastqgu.

24 Jezus bqv çisinqnuða cundjananima, cunjin dägia ül jøalqmûtuða àmanupj.

25 Cunjin bqv tûmëqgjacuruda cutupj, cestundägia cutupj cinnum-apisùa-mûtuða.

Capt. III.

1 Nicodemus Fariseua, Jøealupj tæsenua ejàmanqmûtuða cunjidqra.

2 Cunjiün eucicqtaðkûnegaðatuda lucuk Jezusicjipj, ciçicja eucutqnuða, 'Fan scja tecigjata Gød'ndslam àgjâ, àmanan dägia cunjuiçik üstqgu cundqm, tula Gød tøabjlanunu cunjima.

3 Jezus cunjima eucutqnuða, Ðûnqtupan scja ácutangjata, Tula àmana bqv çila matumaqgu cunjuiçik cunjin tûmûtæsenmûtuða Gød'ngicja.

4 Nicodemus cunjima eucutqnuða ð Cundqm àmana çila matumaqgu dqrûðdqra? unda cunjin çil aqumuçùa áñupj, çila tûmûtumaqupj?

5 Jezus eucutqnuða, Ðûn scja ácutangjata, tula

àmana bqv çila matumqqa simqei, euspicaunda cunjinaqçik tûmûtseumutqa Gëd'ncieja.

6 Api matumqqa annu api, euspica matumqqa annu euspik.

7 Ula tunnacica écutqnašin seja, san āla çila matumqqa.

8 'Uşa ullaftupan cumuni tsūsgjata, samuni muſgjata úşa, sqaçik cutupj jøalenata, ɔ cullum-la, cutupjla? cundqm matunnacqmus euspik matumqqa.

9 Nicodemus cunjima eucutqnuða ɔ Cundqmala émuſgjatacun?

10 Jezus cunjima eucutqnuða, Sa sa-muta Izrælupj gqlikmuñtua ɔ cundqm sa cutupj tunnukgjata?

11 Ðün ácutaŋgjata seja, jan murasinqitupan ámunit'umuſgjata, jan tecisin-çitupan ámuni-qqigijata, san bqv muni muſurgjata jananin ðgjipj.

12 Santula muſardunu ja étumurqmus sananima usipj çis ɔ Cundqm san muſatea étumurqmus évn'ndslam çis?

13 Bqv ja āl uçjida évn'upj uceali àmana, cunjitupan cutupj uçjida cullum mənaſin, cunjin àmanandslum mqeu évn cutumuñtacun ðrum.

14 ¶ Tqsja Moziz tstucqmqtasin ssplant àmanaq muñtunnae'usin, cundqm àmanandslum mqeu ā tûmuñtucqmqtana.

15 Ciçicja çisinqmuñtqandjan mulqeüsinaük, cundjananima īamanqmuñtupj cutacea.

16 ¶ Gëd úlu cumutaqgu-curuda àmanupj, cutupj

cutjāmugatukg̑matuda c̑emqewiç̑ annuqwaç̑ci, ciçieja çisinqm̑t̑andjan mulakineali, cundjananima c̑ama-nqm̑t̑ana cutaceta.

17 G̑ed b̑qv çeqli m̑tuða c̑emqewic̑c̑ia usin, àmanupiç̑ ueaqunamunip̑, àmananç̑c̑ia ëamanqm̑tupiç̑tupan.

18 ¶ Ciçieja çisinqm̑t̑ua b̑qv mameqgunana m̑tisineo; ciçieja çisinqm̑tunnaç̑cindjan cumameqgu-nanisineo cunjindqgia b̑qv muſatuda G̑ed'nc̑i m̑aqun annuqwaç̑ci.

19 Ðançita cumuçgqlqnisineo, San b̑qv tumutujea-lenatqcurada G̑ed sananima tujealenat' alagunaſin, san cutupi álaſqnuða, ulqp'øastqgu cumjamana san.

20 Ulqp'øastqgu cumuni iñganqgjata jøalupiç̑, cunjin ácuñ b̑qv tumutujøalenatq curu, unnuſineali.

21 Ðün mututasua cumuni tumutujøalenurgjata, cunjindqgia cumuni ewsgjata tumutecip̑ G̑ed'nc̑ic̑ia tumutumutuðasanqci.

22 ¶ Cunji uspan Jezus cutxugutuðjnuða ciçieja muſatealandjananima Judeip̑, cunjisin cutxumutuda cundjananima cutuñnaſisinda.

23 ¶ Jon ácuñ cutuñnaſida Ënon, S̑alim g̑qta, cunji-sindqgia sima ūru àmana cutupiç̑ cumaqatqumqanasi-sinda cunjima.

24 Jon muſ b̑qv ja tumutupœa-muçida priz'n'upiç̑.

25 ¶ Jonieja muſateala, Jümalim'ndjan ácuñ mu-eusip̑ cumaduçic̑apicinda.

26 Cutuðjisinda Jonupiç̑, cunjima ejqgjisinda; Rabi

cunjiūn seja tṣwgasin Jərdan etucupj, sa qədgjasin ja-nanima, cunjin cuūnaſigjata, unna àmalim ciçicijipj cutusgjata.

27 Jon eucutqnuada cundjananima, 'Evn'dslam tupan tqumus, qmana cutumutqgu.

28 San qpan ja muruda qta etusicasin sananima, 'E bqv Crjsta, j cunjima ulustega-tupan.

29 'Ārum tucuā tupan cumunit-ulustugatqgu qrum tucqgasin cepeñgi, qrum tucuñci moarqgu, ciçieja cumuni muſgjatacun, úlu cumuni-tumura-sabagur-gjata ciçin áſa; cundqm j áçisabagurgjata úlu.

30 Cunjin eulunurcqqtacea, j mutta jecunurcqqtacea.

31 Agunandslam cupqmütüqcin annu maneanqci, үsindslama usipj tupan mujealqmuni, évn'ndslam cupqmütua annu maneanana-csasqci.

32 Cunjin cumunit umuſgjata cunjin tecisin, murasin ácun, àmana bqv ala muſata cunjimin ágja.

33 Cutupj muſatqcindjan Gəd'nçicijipj cutuſqñunu-rgjata.

34 Gəd jaminaſin cunjin cumuni cutaŋgjata Gəd qeqali cutqnaſinçitupqci, Gəd'ndaqia cunjima jzuk cutukgjata Cuſpik.

35 Emqa úlu cumuni-cuſgjata cemqcuñcicja, ciçin ñjupj cuūla tukgjata annuguqci.

36 Matumqguqceinçicja muſatqcincja ejàmanqmütuaná cutacea, matumqguqceinçicja muſatunnacqcin cunjin bqv ala àmanqmütuaná èca, Gəd cunjima cusalapqmünjaná.

Capts IV.

1 Àmana àgjatumurasin Tzəqeincieja, Farise'ndjan muſ muruða, Jezus muſ manøana ûru òamanançieja tûmuðusatuda, ûnaſinda, bqv muſ Jon eucan,

2 Jezus muſ eetu bqv ûnaſida, ciçicja muſatandjan tupan cuûnaſisinda.

3 Cuçeñllqcqtacuda Jüdeandžlum, cucqtukünegatuda Galileipj.

4 Cunjin muſ ála manqcqtukqnea Samesia.

5 Cucqtukünegatuda Samesia siti àqparamuniſin Sjeqr, cunjin muſ tuculupj gata Jacub qta tukèllaſin eemq-cunçieja Jøzef.

6 Jacub'ngu qnaran gata cuſtunnqmuniſa. Jezus cutumuaſmutuda qnaran jna sùqta sicszsdqra.

7 Cepa gqtandžluma cumanasetjnuða sima, Jezus cunjima cјatqmutquluda.

8 Ciçicja muſateala cumutqtstettatuda sitiupj atama.

9 Samesiandžl-cepa ciçicja cucutqnuða ð Cundqm sa Jüpa ja Samesiandžl cepançieja tûmutqula ? Ju'ndjan bqv muni tûmutšamutu curisinda Samesiandžlum òamanançí.

10 Jezus cunjima cucutqnuða, Satul'jøalqmuniſa Gød'ngi mutaðgu, ciçicjipjnda scja cutumutuñgjata-cun, sa sa-tûmutqulasa ciçicja, cunjin scja cutułat-peamananasa.

11 Cunji cepan ciçicja cucutqnuða, Tzena ! sa taset

apisù, ղnaranda úlu istumula, Ə Cundqm sa tasetu cunji sima үsinqmuniqci.

12 Ə Unda sa manəaŋgjata ípicin emançieja Jacub? Jananima tukellaſin ղnara, eullum eetü cumunit uluda, ciçin ejaljamalim, ciçin catl'ndjan ácun.

13 Jezus cunjima eucutqnuða, 'Sandslum sima ulq-mus cja ղila təpunəa sima.

14 'Fa təmətqulqān bəv ղila təpunəa sima, sima etulqci ciçicja eucisimqmunuñana, cutacesta eēamanq munuñana cunjima.

15 Cunji cəpa ciçicja eucutqnuða, Təxena! təulea sa ja cunji sima, i bəv ղila təpunəa, i bəv ղila manasetəa sandsluma.

16 Jezus cunjima eucutqnuða, mutiñä sa satucənçi-eja, cunda sapj acum eqtacəa.

17 Cunji cəpan cunjima eucutqnuða, ɬa tukmətun-naca i. Jezus cunjima eucutqnuða, Ծūnqāpan sa tuisikgjata պրj.

18 Sandqgia satukdqtuða fjj v պրj, sa tstukmətacən qırıam bəv satucən cunjin, ʂūn cutupj satusicuda.

19 Cunji cəpan cunjima eucutqnuða, Təxena! scja áteciegjata profitə.

20 'Fananin mutacjìn cumuni ցgjapalqnuða ʂançi tułaran, san mäf eutaŋgjata, Jerusalem tupqmäf ämana äla ցgjamanuñä.

21 Jezus cunjima eucutqnuða, Cəpa! sa müsatəa ja, ejepatugwrgjata tjm san bəv ցgjamanuñana ʂançi tułarqn, Jerusalem'nda Emiqacinçieja.

22 San үлqf muni ցցjамuni mulamia, յan mutta յealqci ցցjамuni, Jւámalim-tupan cutumseamanqmu-tisin.

23 Tj̄m ej̄epatugwargjata, զrūm cuñnegwargjata շūn ցցjамuniqcindjan cuցցjамunisinea Էմպqcinçicja շūn, cundqm-tupan-dagia Էmu cutumusցցjамuni-eusgjata.

24 Gəd annu euspica, ciçicja ցցjамuniqcindjan շū-nqtupqmus ciçicja cuā ցցjамunisinea.

25 Cunji eșpan cucutqnuada cunjima, Mesja, Crjst matuapunqci, eypqtumqatumus սsin cuñl սmurea յananima.

26 ¶ Ježus cunjima cucutqnuada, չ! sc̄ja euptaŋgjata-cun չ cun! cunjin.

27 ¶ Cutuſūnegatuda cunjidqra ciçicja muſatealan-djan, cundjan cutstecitunnacusında cunjima զpemata cunji eșpançi, cundjan bqv euptqnuada cunjima cutupj Ճ Cundqm suseptumusmuk? Cundqm sa ձpemusarmuk cunjima?

28 Cunji eșpan cuçełłaqcqtacuada sima átasetasın, cumutqmuçida sitiupj, cullum uj̄amalimupj cucutqnuada.

29 Manalagunisina ua յa նl սmurasin émuni սtqgasin զtealan Ճ bqvunda cunjin Crjstqci?

30 Cumanutuſūnegatusında ciçicijipj siti'ndslum.

31 ¶ Cunjidqra ciçicja muſateala cutstqatamalagu-nisinda cunjima, cucutqnisinda, Tքena sa աl atamea.

32 Cucutqnuada cundjananima, Ácun átstumisinaŋ-gjata, cutupj san bqv յealqmuni.

33 Ciçieja muſatəala cumamıçcutumurisinda չ Unda la matqatamara cunjima?

34 Jezus cucutqnuada cundjananima, Ámuni-tumisi-nañgjata ja jaminañcicja urumumutupj, ûleastqagupj ja qeqli ûstqagafin.

35 San tecigjata fos munf cuā munata ǵrvestupj. ՚F mutta sananima cutaňgjata, Alagunisina tuculealupj, cundjan cuūljqgwanurdqtu ǵrvestupj.

36 Cutupj usqguān cutumutusabagudua, cunjin cutumteamanqmutqana cutacea, tupusqandjan usq guandjan úñgumbj cumasabagudapicinœa.

37 Cutupj àmana cucutaňgjata, Ámana tupusumus, ácuñan àmana tupan cumunit-usukgjata.

38 Sananima áqeqli usqguða san tupusunnacqnañin, ácuñandjan tupan cutupusuda, san cundjananima tjamugad ûstukgqmata.

39 ¶ Wru Samesiandslum eullumqci cumusatysında, Cundjan murasfin cunji cępançj cętqna. Cuūlqumuruada ja émuni ûstqagafin.

40 Samesiandslum àmana ûnegatasfin ciçicijipj cutumutsumutisinda cunjima. Cumbj məala cutstszmumtuda cundjananima.

41 Wru àmana cuçila muſatuða cunjima eñaqn murasfin cunjima.

42 Cucutqnisinda cunji cępançj, ՚Fan ǵrum tumurapusatuda ciçicja, bqv sa ägjasinçitupan, jan äpan muruda cunjima, jan tecigjata cunjima sūna Crjst, àmanqdqranci  amananqci.

43 ¶ Tumelaellaşın cumbjbi cullam eucqtacuda, eucqtukünegatuda Galileupj.

44 Jezus etu cucutqnuða, Profit ciçin isin bav tumu-müsata.

45 Cunjin ûnegatasin Galileupj cullum àmana carumunisinda cunjima, cundjandqgia cuûlqtecisinda cunjin tuûstqgasin Jerusalem fest dgra, cundjandqgia cuûl utuñuda cutupj.

46 Jezus cuçilq-mutqtumutuda Cana-Galile, cunjin tuñuañgqmataşin sima, Cunj'isin cutumurçellüda mamuñgutuñan, cemqcuñ cutqrugwurmütüda Caps-naum.

47 Cunjin murañsin Jezus çila cqtukünegata Galileupj Jûdeandslam eucqeñegatuda cunjima, cunjin cutumutqagjnuða cunjima etu ëamanqnuñj cemqcuñci, cunjin dqgia apuneandqgi.

48 Jezus cunjima cucutqnuða, San tula tecainasqmüs matunnaceastqgu san bav müsatœa.

49 Mamuñgutuñan cunjima cucutqnuða, Tşenqci ! mutqmenøasenna şa ejñala mulqcañna.

50 Jezus cunjima cucutqnuða, Mutjnøasa ucqtupj sa mqcun ejamañgjata. Cunji ûn cumuñsatuda Jezus cundqm cutqnañsin. Cumutqmenüda ciçin ucqtupj.

51 Cunjin cumutqsfqjatuda ciçin ssvant àmalimundjananima, cumurisinda cunjima, Sa-mqcun ejamañgjata.

52 Cucutumurüda cundjananima Ɂ Cunjidgra cunjin

İa àamananara ? Cıqgjisinda cunjima, Tıcqçım sevn
ısdqra cutupalaşundecuda putarır.

53 Dqrıqçın cumujealenatıda eüca ss Jezus cunjima
tucutqasın, Sa məcun ejamanañgjata. Cunji ün,
eicin ucqın mutqandjan ácın cuüla muşatusında.

54 'Şançı üstqgu cumbja Jezus üstqgasın cunjin eq-
tukünegatasın Galileupi, cunjin qeñllaqeqtacasin Judea.

Capt's V.

1 Cunji uşpan cucqıguda Ju'ndjananın fest, Jezus
cutucjida Jerusalemupi.

2 'Una Jerusalem cuqnarajgjata şep gat gata qna-
ra, cunjin cuqpanajgjata ébru guta Befezda, cunji qnara
ùijn cutelandecəata fış posq.

3 'Una posq ïru àmana cumuni-tupjaşaneida dupa,
ámasa, īiljna, gjitsqcindjan ácın. Cundjan cutşa-
magatusında simupi cunjin muni eqgupalanaśin.

4 Anjl muş cumuni eqqumıncunuda simupi, cunjı-
dqra cumuni eqgupalanıda. Cunjin eqgupalanaśinci
uşpan, àmana ïat aqumıncunasın cumuni àmanqıuda
cutacea suk.

5 Àmana cutumutıda cunji qnaran fсти at 3 çisqgu-
mutqa.

6 Jezus tecisin cunjima ëa cundqm şatara cucutu-
murunda cunjima 6 Unda sa cısgjata tımcəamanqınıp ?

7 Dupıa cunjima cucutqıuda, Tıena ! àmana bıv
ia ál umisünari curı sima eqgupalanqmus, emuni

tumqasisinanqmus simupj ácun àmana ja cumuni īat qgawngqmat.

8 Jezus cunjima cucutqnuða, Cagatøasenna sa çin-decēatacun, eqgjnøa sa.

9 Cucítacun cunji ûn ejàmanqnuða, cucqgatuda çindeca, cucqgjnuda. Cunji mœalun muñ Sabañ.

10 ¶ Juàmalim ciçicja tumæamanqnañin cucutqni-sinda Sabañ à ñrum, sa bqv ïma muna ñrum sina çindeca.

11 Cucutqnuða cundjananima, 'Fa ëamananasin cuçeqli atuda ja ša çindeca, ja cuçeqli ïnuða.

12 Cucutumurisinda cunjima ñ Cunji ûn scja cuta-nuda? Cagatjñøasa sina çindeca.

13 Mameamanqnuða cutupj cutunnacuda, Jezus'ndq-gia cumisùpj ejnuða, ñru ñamanandqgia cuçgiamœaga-tuda cunj'isin.

14 Wspan Jezus cutstecida cunjima ùna templ, cunjima cucutqnuða, 'Arum satumæamanqnuða, ulla cil unnacqnieunna, sa cil qrugataûna qusat úlu eøs.

15 Cunji ûn cumanjagjida Ju'ndjananima, Jezus muñ cunjima ëamanqnuða.

16 Ju'ndjan cutstuqrugat-alagunisinda Jezusima, cutaqpun-alagunisinda cunjima, cunjin dægia Sabañ dæra cutuñtqguda cunji ûstqgu.

17 Jezus cundjananima cucutqnuða, 'Edqbuan cumu-ni ûstukgjata, áa ûstqgëøa.

18 Cutupj Juàmalim cuçila tqgupunalagunisinda cunjima, cunjin dægia bqv ãl issetta Sabañ, cunjin ácun

cutumqemunuada Gədicjə, cundqm cunjin maam cumatecida cüca Gəd'ncicijipj manacqgu.

19 Jezus cundjananima cucusqnuada, Əün sananima ʃəgi, mamqgu a cətupəaqik ūstqgu, cunjin muracuk-ūstqgutupan ciçimunçi, cunda cucusqnuada muni ūstuk-gjatecəpəj.

20 Emqacein cucusqjata Mamqguqceinçi, cunjima cumunitqalaga-ūstqgu cutaceta, cunjin əsat əsəna cutqalaga-ūstqgukanə, bəqv cücan san tecisən ərəm, cutupj san tunnaceə.

21 Təqsija Emqa cumuni əamananəngjata apunqecindjananima cucusqjata Mamqgu a cətə cırımus eəamananəə.

22 Emqa bəqv əggqlanəə əamanançi, cunjin annu qeqliçgqlqna cəməqcuñcicəja tupan.

23 Əmanqdqra cuā maacunurmütukanə Mamqguqceinçicəja, cücan cumuni-maacunurmütukanə Emqaceinçi, Mamqguqceinçicəja urumunənqmus, cunjin ácun bəqv urumuna Emqaceinçicəja ciçicəja jaminəsinaca.

24 Əün sananima ácutaŋgjata, ʃa müsatqəcərua, ʃa jaminqceinçicəja müsata ejəmanqmutukanə cutaceta; cunjin ácun bəqv əla təmuçgqlanəə, cunjin apunandsılam cüqnuada əmanqmutupj.

25 Əün sananima ʃ cütqna, tı̄m cumanqceqguada ərəm apunqecindjan cutumurisineə Gəd'nci məcunçi əʃa, cutupj müsatqecindjan ejəmanqmutisineə.

26 Emqacein cətə ejəmanqmutak, cunjin ácun cuçqılı əmanqmutqguada mamqguqceinçicəja.

27 Cutupjında cutqabılqnuđa tuçgqlamunipj, cunjindaqia àmanandslum məceü.

28 Cutupj ulla tunnacicealan, tjm cijepatugurgjata àmana tumeanmuçiqcindjan cuñla murisinea cunjimin q̄sa.

29 Cütusmanqtsicurisineana jm eastaquqcindjan àmanqmütupj, ulqp eastaquqcindjan mutta tumeqgqlamunipj.

30 'Etupeaçik üstqguä, eucan émuşgjata cundqm tupan átstusqatasinatéana, i sün tupan átuşatasanéana, ïndqgia bqv maam matuşabagwärmla, édqbuçanicja tupan átuşabagwurgjata.

31 'Etupan étula tumeaqja maam i bqv maçisinana àgjasa.

32 ¶ Ácun-tupan ýacjipj ejägigjata, cunjin ácun átecigjata sünqcitupan ýacjipj cumuni àgigjata.

33 San Jonicja ucutumurnda ýacjipj, cunjin sünqtupan ejäggjida.

34 'F bqv tumeaqja àmananç, i cutqna tupan sananicja xamanqnuipj.

35 Cunji Jon sünqäpan àgjat-ujøalenatüä, san àwarumwärzellada èca ciçieja tilmütiupprqşumutupj.

36 'Facjipj ejägigjata manəana, bqv eucan Jon àgjasin; Emuqcin ja gqligasin, cunji üstqgu émuni üstukgjatacun, cunjin ýacjipi àgja, Emuq ja jaminasin.

37 Emuq eetü ja jaminuda, ýacjipj ejäggjida; San bqv èca murnda ciçin q̄sa, san ácun bqv ja tecida cunjima.

38 San ácun bqv cunjima t̄umut̄umututqsimuni ;
cunjima cunjin jaminaſin cutupj̄ san bqv urum̄um̄uſta.

39 ¶ Alagunqeurisina scripçesupj̄ san cutupj̄ çisinaŋgjata àmanqmutupj̄ nan, cundjan īacjipj̄nda àgjat-
umura.

40 San mutta ja bqv ala ûnegatea t̄umteamanqmu-
tupj̄.

41 'E bqv àmanançieja t̄umqum̄gurgjata curu.

42 Sananima átecigjata Gəd'ncieja curunnaca.

43 'Edqb̄ançι átumuijaminuda acumupj̄, san ja bqv
al urumuna, t̄ula àmana c̄etupan ûnegatasə, cutupj̄
san urumunasa.

44 ? Cundqm̄ san muſatea úngumbj̄ muni t̄umu
uuejgurgjatqeru, san bqv munitannuna Gəd'ncieja
t̄umueua ?

45 Ulqp̄ ja ánisanicealan Gəd'ncicijip̄ c̄eàgitqgu
sananima, Məziz mutta san muni çisinaŋgjata sana-
nima cuçeàgitukgjata.

46 San t̄ula muſatuſda Məzizima, san ja lamuſatu-
ſinda, cunjindqgia īacjip̄ c̄ecamqnuſda.

47 San cunjimin ecamana t̄ula muſurdunu, sanqa-
çik muſatea ſa gutqna.

Capt̄s VI.

1 Cunjin cundqm̄ àgiellaſin, Jezus cutucuçijinqmu-
ſunda Galile acqmacan ácu ûʃupj̄ categusında. Cunji
acqmacan cuçpaŋgjata, Tiberias acqmaca.

2 Èru àmana cunjima eusigjénisinda, cundjandqgia cutecisinda cunjin matunnac-eastqgasin, sucqcindjanima muni èamanqnasin.

3 Jezus tularupj eucjida, gqta cutsumutuda ciçicja muſatealandjananima.

4 Pqsov's fest, Ju àmalim muni ûstqgasin ejèpatugatqmunida.

5 Jezus, alaguëllaſin mèqgu àmana ciçicja qgjameagata, Filipicja eucutqnuða ñ Cullum jan ſqnara teturaqquana šandjananima tuatumupj?

6 Cundqm cumjacs-ueutqmuruda cunjima, cettundqgia euñla tucqa-ûstqguða.

7 Filip cunjima eucutqnuða, Bred tu úndrid penitstetata bav cutupj manaqeqgu cundjananima tstutumupj èca.

8 Ciçicja muſatqa Andri, Sjman Pet's'nci uſuān eucutqnuða,

9 'Dan-çi tuculan ûlañ cuçiqmamanija f JV bqrli bred, cumbj èc apumut'nda ñ Cundqm manacqguà ûru àmanupj cunjin?

10 Jezus cundjananima cuçeqli tumutuda àmalimunçi. Cunjisin cuçilumbineida ſuca úlu; Ujimalim cutsumutisinda, cundjan cumanacqguà f JV tiszand àmana.

11 Jezus cutumenuða lòf, cunjin cutupj ſabagurcutqnasin ejmuðda ciçicja muſatealupj, cundjan cuçil jmuðda àmanqdqrupj, apumut'nda ejmisinda úlu.

12 Àmalim tutamasinataſin, Jezus cuçeqli tìguda

cicicja muſatealandjananima tqtuellaci, mulakineali.

13 Cundjan cutjigurdqtusinda eulluma tēlv cofinos, àmanjamalim tqtuellasın fju bqrli ləfa.

14 Cunji àmalim cunjin matunnaceastqgu cundqmä, eucutqnisinda, 'Dənçi ün sūnqāpan cunji profit īan muni tanacasın.

15 ¶ Jezus, tecisin cundjan cicurisin cicicja tumutsəmətu ciŋ, cətupəala eucqtacəda tularupj.

16 Cunji eunqgja cicicja muſatealandjan eucupqtumupisinda.

17 Cutumupisinda usiqnanupj, eatusında Caps-naumupj. 'Ulu lueqgunaſin Jezus bqv ja eupqtseucida cundjananima.

18 'Eea úlu eucuçilinuda, úsandagia eucupqtstuſatuda.

19 Cundjan atukellaſin isti fsloj cutstecisinda Jezusima ēcan qgun tja, cièpatugatjnuđa usiqnanupj, ejinganisinda.

20 Cucutqnuda cundjananima, 'F átja! ulla maacunaticəalan.

21 Cunji uspan eucuçisinda eunjima usiqnanupj, eucjtacən usiqnan eucicunuđa ánna ùjn cundjan cicurisin tuřrqgu.

22 ¶ Cunji ámaſunna ácu úsandəlum àmali tecisin usiqnan apisù eunji tupan Jezus'ncicja muſatealandjan tumupisin, cundjan ácun bqv alagunatueucida Jezusima, cicicja muſateala tupan cutumupisinda.

23 Uspan cuñnegurdqtuda ácun qnan Tiberias'ndə-

lum cunj'isipj għata cundjan tatumas in bred Lord Sabagħurċutqella sin.

24 Āmalim tecis in Jezus cunjisin m'tunnaca eucupaq tumupisinda, cutstuūrak-tanacsinda Jezusima Capernaum.

25 Cundjan eunjima t-stecis in ācu izzareha eucutqmuri-sinda eunjima għi Rabi! cundqm sa-ūnegatara żanupi?

26 Jezus cundjananima eucutqna, Sananima t-żu n-ċeuta ġejgħata, san ja t-qaġġiġa san 'ndqgia tatamajjnat u tħalli b'ebda, san bqv ja mujealanat tanaca u-ji-tunnaceo stqgħu san tecis.

27 Ula gura-ūstaqgħicealan atumupi cumuni muluk-ġjatacun, ācuu atumupi tupan san ā muni għura-ūstaqgħana, cunji atumupi ā t-żemmin, cumuni t-żemman-na ġejgħatacun cutaceta, àmanandżi l-imbekk m'qiee sananima cutstaqgħana, cunjiman-dqgia Għed Εμuqqieci cutuiċik q-għadha.

28 Cundjan eunjima eutqna għiex għiġi ġi-żon u-ji-ġu Għed cuċċeqli īstukgħata?

29 Jezus eucutqna cundjananima, Għed sananima cuċċeqli mujsurgħata ċetu ja minn-i-

30 Cundjan eutupi eucutqmurisinda għiex għiġi ġi-żon u-ji-ġu Għandha sa-ūstaqgħu?

31 'Fananin mutaqiġġi cutstum isin qm'utis in mann-uisit upis, eucar ecamandek ċetacun, 'Evn 'ndżlu l-bred cundjananima cutu qat lu.

32 Jezus cundjananima eucutqna, 'Dun tupan

sananima ácutaňgjata, Moziz bqv tstuatumuda sananima cunji bred évn'ndsluma, édqbu an sananima cutu-
atuaňgjata xuna bred évn'ndsluma.

33 Gød'ndsluma bred annu cunjin évn'ndslum me-
našin àmanupj cëamananajgjatacun.

34 Cucutqnisinda, Txena! ala muni tuatameasa
jananima cunji bred.

35 Jezus cundjananima cucutqnuda, 'E ámata bred
ëamananaci; àmana jaciþipj ûnegatqmus cunjin bqv
çil amasqqa, jaciþipj muſatqmus cunjin bqv çila tapu-
neña sima.

36 Sananima ácutaňgjata, san ja tecida, san ja bqv
muſatuða.

37 'Edqbu an ja tøgasin euûl uteñua jaciþipj, jaciþipi
àmana catacqmus élap álaſqnaúna.

38 'Evn'ndslum ámenuda, j bqv maam matuſabagur-
mûtua, édqbu ançicja tupan átumugqlikmüta.

39 Emuqcin ja jaminasin şançitqei cucutaňgjata, 'E
muſ bqv ál umeñua uteali cunjin ja tøgasin àmana,
j muſ cundjananima çila ëamananœana uſpa mœalun.

40 'E jaminasin şançita cucutaňgjata, Àmanqdara
mamqguacincicja alaguñatqmus, ciçicja muſatqmus
áew, cunji àmana ejàmanqmütüqmuſ, j átëamanq-
mûtua cunjima uſpa mœalun.

41 Ju'ndjan ciçicja eusimqgusında, cunjin-daqia
cutumeqgjida, cetu muſ cunji bred évn'ndslum cupq-
putacasın.

42 Cucutqnisinda j Bqvunda şan Jezus, Jozef'nci

mqewn, cutupj emu, dqbinda ja anu muni tec? Cundqm cunjin cutañgjata? 'F ácupaqtumutada évn'ndslum.

43 Cutupj Jezus cundjananima cucutqnuada, Ulap ja simaqicealan.

44 Ámanagaçik cetu ja ünegatea, édqbuān tula ēepatugurdunu cunjima, i átēamananəa cunjima uʃpa mœalun.

45 Profit-àmalim ecamqnisinda, Cundjan cuūla tu-mutujøalanəa Gød'ngicja. Emuqcein matujøalamu-tuandjan jaçjipi cuūl-utuʃua.

46 Ámana bqv äla tec? Emuqceinqi, Gød'ndslumatupan Emuqceinqicja cutecida.

47 Dün sananima ácutañgjata, 'Fa maʃatqein cunjin ejāmananq-muʃana.

48 'F ámuʃacun cunji bred ēamananqci.

49 Sananin mutacjìn cutstumisinqmütisinda mana àman-apisisin, cundjan qta cuūla mqmjisinda.

50 'Dançi bred évn'ndslumq mənqci, àmana cullum atamqmus cunjin bqv çil-apuneana.

51 'F ámuʃta bred ēamananqci évn'ndslumq mənafin, tula àmana cunji bred atumasa cunjin ejāmanqmütana cutaceta; bred étuatamqci annu ʃ'apin, cunjin átstqgħana ēamanqnu pji àmanqdqrançi.

52 Ju'ndjan cutupj cumaduçicjäpicinda, cundqmam-uʃ cunjin cundjananima mutuqtama ciçin apin.

53 Jezus cundjananima cucutqnuada, zuntupan sanna-nima átumurea, san tula atqinu àmanandslum mq-

cunçi apin, san tula ulinu ciçin sapa sanqgaçik àmanqmutçan.

54 'D'apin atamqmüs, şa sapa ulqmus cunjin cuçə-àmanqmutçana cutaceta, cunjima átēamanqmutçana cutaceta uşpa mœalun.

55 'D'apin dqgia şün tüsünamunia, şa sapan şün mutstqulisinanqci.

56 'D'apin atamqmus, şa sapa ulqmus cunjin ja cutşumutçua, ý ácun cunjima átşumutçua.

57 Təsja ja jaminaşin àmanqmutçua emü, Emüqcein ja cumuni ēamananqjata, cuçan cunjin ja atamqmus cunjima átēamananəana.

58 'Dançι bred évn'ndşlum mənaşin, bqv cuçan sananin mutacjın atumasin mana cuūla mqmjisinda, şançι bred atamqmus cuçəàmanqmutçana cutaceta.

59 'Dançita cutçetqnuða sinagog Capsnaum qeägjasin.

60 Wru àmana ciçicja àmurasin cundqm àgjasin cucutqnisinda, 'Dan ían muşgjatacun annu mumuşa-tunnaca, àmanqgaçik cutupj muşatea.

61 Jezus jøalenatasin ciçicja muşatealandjan cutupj tumurat-qrugatasin, cundjananima cucutqnuða ð Unda san ácun cutupj tumurat-qrugurgjata?

62 San alagunat-ucjøa Àmanandşlum mäçunçicja cuçupj cunjin cüpq-tumutasin.

63 Cuspik tupan cumuni-ēamananqjata, api bqv matusinana, éçutañgjatacun sananima cunjin şuna cuçpica, şuna ēamanananda.

64 San bqv ūla muſata āmanqdqra, Jezus'ndaqia ūndşlum cuūljealqnuda ciçicja xūn muſatasin, ciçicja īnatqguqceinçi ácun.

65 Cucutqnuða cunjin, sananima āqgjida, āmanq-
gaçik cetu ja ūnegata, édabuan tupan tuūnegatea
cunjima.

66 ¶ Cunji uſpan ciçicja muſatəala ūru calasqni-
sında cunjimā, cundjan bqv cunjima çila tshugjınacu-
ruða.

67 Cunjidqra Jezus cucutqnuða tēlv'ndjananima
đ Unda san ácun ja qeél-utuſua?

68 Sjman Pet̄s cunjima cucutqnuða, Tshenqci! đ Cun-
niejipj īan utuſua? Satupan sa muni eutqnatqesama-
nañgjata.

69 'Fan ácun ūn scjipj puſurgjata sa annu ūna
Cr̄jst, Gəd īamananqceinçi mqeun.

70 Jezus cundjananima cucutqnuða đ Bqvand, ī
sananima tēlv āmana tumenüda, uçəali culluma
devl'ndqgi ăpan?

71 Judas Iscariatupj Sjman'nci mqeunçgi cuçeqgjida,
cunjindaqia ciçicja īinqatqguqmuſ cunjin tēlv'ndşlu-
məci.

Capt̄s VII.

1 Cundqm eutaellaſin Jezus eutjnuda Galile, cunjin
bqv eurnda Judea t̄jna, Jümalim'ndaqia ciçicja ej-
nisinda açıpunupi.

2 Jukamalim tumeagatatumasin muranucur ejepatugatuda.

3 Cemacwsamalim ciçicja cucutqnisinda, 'Dan sa qeällacqtacea Judeipj seja muſateala scipj cuā alagu-ūstqgusinea.

4 Amanandqgia bqv muni ūstqgucuru mulasan-isin cetu tucqanqmus muceunaſtasimutupj. Satula cundqm matunnaca ūstukmuni ḡ Dqrara sa tualaga ūstukinu āmanqdqrançi.

5 Cemacwsamalim bqv ciçicja muſatusinda.

6 Jezus cundjananima cucutqnuða, 'Etuūstqgu bqv ja eqguda, san tuūstqgu cumuni-munata.

7 Amanjamalim bqv sananima amatasūcimunuñana, ja cutacun camatasūcijngjata, cutupindqgia amuni ḡigjata ulqroastqgu.

8 Utuñucijisina ñançi atumupj, i bqv ja utucijea cutupj, etucija bqv ja eqguda.

9 Cundqm cütqellaſin cundjananima cuā tumutuda Galile.

10 ¶ Cemacwsamalim utuñasın uſpan, cetu ácun cusigj-cqtacuda cundjananima atumupj, cunjin bqv muceunuſtasanucijida.

11 Juamalim ciçicja cutanacüsinda, cucutqnisinda ḡ Cila cunjin?

12 Amanjamalim úlu cumaduçicijapicinda cunjimi-cjipi, cutjar-cutecisinda cunjima ñma ua, ácundjañ euduçicijida cundjananima, cunjin muſ ēenqatupan āmanançi.

13 Àmana muſ bav cunuſtasaj-gutqnuða cunjimi-cipj, cundjandqgia cumaacunatúsinda Juàmalimupj.

14 ¶ Atama ùnqtupan cucuçeàgjida ùna templ.

15 Juàmalim úlu cutunnacuſsında, cucutqnisinda ɔ Cundqm şançiün jøalqmütü? cunjin bav tūmütupraqşumütüa āta.

16 Jezus cundjananima cucutqnuda, 'Emuni àgigjatačun bav ſa àgja, cunjiminq-tupan ja jaminasin.

17 Tuła àmana ciçicja urumumütüana cunjin cjealanəana éçeàgigjatačun, ɔ unda Gød'ndslam? und'ètupan ulqf àgja?

18 Cunji àmana cetu ulqf cutqnu maam-tupan matuſabagurgjata, cunji mutta ciçicja jaminasin ciçicja tuſabaguldqečru cunjin ſünqei, cunjin ulqp'apisùqei.

19 ɔ Apa, bavunda Moziz sananima tšeëllüda? Dqrara san cutupj muſuđunu? Cundqm san ja tanukmanijna acupunupj?

20 Àmana ciçicja cucutqnisinda, Sa cuſpicæci, ɔ cunjian scja tanukmanijna acupunupj?

21 Jezus cundjananima cucutqnuda, Äüſtagatutunnacqnuða sananima úlu.

22 Moziz sananima cuçeqli sseumsjzaëllüda, bav Moziz tupa ja üſtaguða cutupj, ciçin mutacjìn cutupj cuja üſtagusında, san Sabat-dqra muni çisscumsjzaŋgjata.

23 Tuła àmana Sabat-dqra muni tūmūlupata cutupjæci Moziz tšeëllaſin çgqtuìnəali ɔ Cundqm san ja-

cijipj salapañgjata ééamanañin ua sünqāpan Sabat-dqra?

24 Ula ja fqmikmüticealan īnnupj, sünupj tupan san ā īnnœa.

25 Jerusalem'ndslum àmali cucutqnisinda ¿Apa? ñan lumina cunjin àmanjamalim tanukgiatacusin acupunupj.

26 Cunjin mutta 'maacunat-apisù cutañgjata, cundjan cunjima bqv āl ufcı. Bqvunda la jøalaïnsina tşenqeindjan ñançι uupj, cunjin annu sünq-āpan Crjst.

27 'Ñançι ûn ñan annu ûl jøalenurgjata cunjin qtsicurisin, Crjst mutta qtsicurimus ñan muş bqv cutupj jøalanœa.

28 Jezus çeñgjasin templ eugqlañgutqnuda, San ñ'qtsicuripj ûl jøalañgjata, ï bqv eqtacuda acum étupan, cunjin ja ñaminasin annu süna, san cunjima bqv jøalañgjata.

29 Ë cunjima annu jøalqmuni, ïndqgia cullumqci, cunjin ja ejaminuda.

30 Cundjan cutatalagunisinda cunjima, cundjan bqv āl atuda cunjima, cunjimin apuna-tapuna bqv ja eqguda.

31 Ïru àmana cumusatuda cunjima, cucutqnisinda, Crjst cupqmütumus cunjin bqv ãsa manœan-øastqgu-aná ñançiünçicja.

32 ¶ Farise'ndjan cumurisinda àmana cundqm

q̄taʃaʃin; Farise'ndjan, manəana preſt'ndjan ácun eʃəminisinda t̄senealandjanima eʃciejipj atupj.

33 Jezus cundjiananima eueutqnuada, Aā t̄sumurçel-laqjata sananima èca, cunji wʃpan áçila sunatea cunjimicijipj ía jaminaʃin.

34 San ía tstanacea, san ía bqv tecùa, étumutumus sanqgaçik cutupj cumutqana.

35 Ju'ndjan eueutqnisinda ð Cütupj cunjin eqtqe-eala? Fan muis bqv tecùa cunjima? ð Unda la eqtacea Jentjl'ndjananiejipi? ð Unda la cunjin cutupj tujealenateana?

36 ð Cündqm şan cunjin cutqnaʃin? San ía tanacea, san ía bqv tecùa, étumutumus san bqv mutq-tumutqana.

37 Wʃpa məala cunjin tatama manəanqci Jezus cuçigqlqmuniда, Tula àmana sima t̄qpunu, jacejipj cuâ ūnegatəa t̄umutqulupj.

38 Fa muisatqci (euea scripçs cutqnaʃin) cunjimin anandslum cumanejananəana sima ūru.

39 Cunjin eueutqnada Cuʃpicupj, eicijeja muisatan-djan bqv muis ía t̄umutqgusında, 'Fma Cuʃpik bqv ía t̄umuʃjaminuada àmanupj, Jezus'ndaqia bqv ía t̄umu-paŋgutuada.

40 ¶ Wru àmana murasın cunji q̄gja ejq̄taʃisinda, 'Şan şuna proſit.

41 Ácun eueutqnisinda, 'Şançiün annu Crjst. Ácun cutjar-cutqnisinda ð Unda Crjst Galiləlum ua?

42 Scripçs annu àgja, Crjst muis David'ndslum

qtsicuriā, cunjin muſ Batliém'ndəlum ua David tūmataſin.

43 Ju'ndjan úñgumbj eumaduçicijapicinda ciçiçipj.

44 Cutjar euçiecurisinda atupj cunjima, cəmaam cissettüsında cunjima.

45 ¶ Ofiss-àmalim eufunatusında Manəana prestndjananima, Farise'ndjananicijipjında. Cundjan cutupj cututumulqnısında ȝ Dqrara san əl urdunara cunjima ?

46 Ofissəmali eucutqnisında, Āmanaqagaçık eutqna eueau cunji ûn cumuni eutañgjatacun.

47 Farise'ndjan cundjananima eucutqnisında ȝ Unda san ácun tumeeñgagjata ?

48 ȝ Unda ruls'ndjan, unda Farise'ndjan cunjima ja muſatusında ?

49 'Dançı àmalim tşenupj jəalqmıqtunnaca cunnaçajgjata.

50 Nicodemus cundjananima eucutqnuda, cunjin lucukdqra tūñnegataſin Jezusicijipj eullum uqmiſ cunjin.

51 'Fananin lə bqv muni ja çgqlqnu àmanaçi eiçicja ə muſùdqra, jan muni ja mura cunjima maam macutqnat uezſſi.

52 Cunjima eucutqnisinda ȝ Unda sacun Galilelumə ? Tanacüsina, Galilelum cunjicik qtsicuruə profit.

53 Āmanadqra cutujisında cùqnin ucatealupj.

Capts VIII.

- 1 Jezus cumanaqcatacında Oliv tularupj.
- 2 Ámaſunna cumuçida templ'upj cja, àmanqdqra eutuſünegatusında ciçiejipj, cunjin cuçeqimutuda cundjananima.
- 3 Serjb'ndjan Farise'ndjan ácun cutstqgatusında cəpançı cundjan alagunat-qulli-üſtqgasın, cutumutisinda cunjima ùnqtupan.
- 4 Cucutqnisinda cunjima, Txeña ! ſançı cəpan ülli üſtqgudqra àmana catusında.
- 5 Moziz ùna lə cuçeqli acuparnejgjata cundqmqcindjananima ; Sapa ? Cundqm sa qalikgjata ?
- 6 Cundqm cucutumurisinda cunjima tuqrugatupj tupan, cuqgutqnisinda cunjima çgqlqnupj. Jezus miçipj cumuçummqmuniда, ûſq cutecamqnuда miçin cüca muſùqci;
- 7 Cundjan cuā ucütumurisinda cunjima, cucutqnuда cundjananima, ularp'apisuā cuā tūniguacunjima siqci.
- 8 Cuçila muçummqmuniда, cuçıl ecəmqnuда miçin.
- 9 Cutupj murasindjan cunnisisinda, cuülq-manqtsicurisinda, qıtqes's'ndjan cuğat utaſnuда, ıspan qırcıs'ndjan cutupj cusigjisinda ; Jezus etupan cuā munida, cəpan ácun ùnatupan cumunida.
- 10 Jezus cumusalatqsimuniда, cəpançı tupan cutededa á muni, cucutqnuда cunjima, ; Ci scja qeđigitqgasindjan ? bqvunda scja ála cütqnat ıspannisinu ucəali àmana ?

11 Cucutqnuða, Bqvà! Tzənqci! Cunjima Jezus cucutqnuða, 'F ácun scja bqv ñnnœa, sa eqtacœa, ula çil'ulqpunaticunna.

12 ¶ Jezus cuçila cutqnuða cundjananima, 'Fámuða àmanupj tujøalqmuniä, ja sigijnä ámana bqv ámaða á mutua, cunjin cjàmanqmütqguä jøala ñamänänqci.

13 Farise'ndjan cunjima cucutqnisinda, Sa maqgijata maam, sa qagigjatacum bqv mamuñata.

14 Jezus cucutqmuða cundjananima, 'Emaqgjymus maam ša qgja annu mamuñata, j'ndaqgia jøalqmüta étqtsicurisin, j' ácun bqv tunnacqmütu ša eqtacupj.

15 San àmanandqgi muni ñnnqceuru, j' mutta àmanupj ñnnunnacq.

16 'Etula ñnnasa jmatupqci áñnnasa, j'ndaqgia bqv étupan, Emuqcein ja jaminasin cunda ípa munata.

17 'Una lœ san ecaman-decēagatacun cucutajgjata, Cumbjā cuçupj qagjapicinqmus cunjin annu maçisina ña qgja.

18 'F ámaqgigjata maam, Emuqcein ja jaminasin jaciipj culjqgigjata.

19 Cucutqnisinda cunjima g Ci sin emun? Jezus cundjananima cucutqnuða, San bqv al jøalqmuni édqbuanda ípicja, san tul ja jøalenatasa, san jøalenatusinda édqbuancicja ácun.

20 Cundqm cutucutqmuñunda templ çeqgjasin ùna trezsi, ámana bqv al atusında cunjima, cunjimin tqpunandqgia bqv ja cucqguda.

21 Jezus cundjananima cuçila cutqnuða, 'F átjnea

ša ūn, san ja tanaceə, san mqmjəə ulgapaci, ša tū-mutupj san bqv matqtumetuə.

22 Ju'ndjan cucutqnisinda ḡ Unda cunjin maam macupuneana? cunjindaqia cucutqnuda, 'Etumetuə sanqagaçik mutqmetuəna.

23 Cundjananima cucutqnuda, San etacununandşlumqaci, ī mutta qguanandşluma, san şangi mütqandşluma, ī bqv ulluma.

24 Sananima cutupj, ácuptqnuda, San tūmqmjəə sananin ulqapan; san tula ja bqv tecisa şūnqci, san tūmqmjəə sananin ulqapan.

25 Cucutqnisinda cunjima ḡ Cunna la sa? Jezus cundjananima cucutqnuda, 'E amunata eucq-tupan émunit-umurasin sananima qtealan.

26 Wru áā eütanəə sananima, ýlu ámjqcua sananima, ja jaminasin cunjin şūna; ámuni eütangjata àmanançj eucq-tupan cunjin ja muni eütqnasinaca.

27 Cundjan bqv jøalenatuda cunjin Emuqcipj cundjananima umuruda.

28 Jezus euçila eütqnuda cundjananima, San tuamarçellqmus àmanandşlum mqewncicja, cunjidqra san pusatəə jaçjipj cunjiqcin, ī ácun bqv muni üstqgu étupan, eucq-tupan édqbuən ja eütqellaşin, cunjitupan ámuni eütangjata.

29 Cunjin ácun ja jaminasin ja eütqangjata, Emuqcicin bqv ja éllda, ïndqgia ámuni üstqgat-uşabagur-gjata cunjima.

30 Cundqm eütqnasin ūru cumusatuda cunjima.

31 Jezus cucutqnuða cunji Ju'ndjananima ciçicja muſatasin, san tül ja ā muſuermuña san sūnq munuña ma ſacın.

32 San jøalenatøana sūnqcipj, sūn-jaqgja sananima cutuſatasanea.

33 ¶ Cundjan cucutqnisinda cunjima, 'Fan Abraám'ndslam àmana, jan bqv tūmeamasqmütuda éca, ð Cundqm sa cütañgjata, San tūmçalatea.

34 Jezus cundjananima cucutqnuða, Sūnqāpan sananima jàgjida, Ułqreastqgu a cunjin ułqrupj cutumugqligua.

35 Tūmugqligūn bqv cutaceta tšumütqan ucır, mamqgu a cutacun cutšumütqana cutaceta.

36 Tula mamqgu a sananima tuñlatasa sūnqāpan san munuña a qmasaña.

37 'F sananima jøala Abraám'ndslam àmana, san ja çeþinançgjata, ña gutandqgia san bqv āla muſmütä.

38 Cücan émuni tecisin étšumütasin édqbuñci ámuñni cütañgjata, san ácun san muni tecisin san tšumütasin sananin emuñci, cutupja san muni üstukgiata.

39 Cucutqnisinda cunjima Abraám annu jananin emuñ; Jezus cundjananima cucutqnuða, Tula Abraám sananin emuñ san üstukmütasa cüca Abraám muni üstqgasin.

40 San ja ñrüm san çeþinançgjata éágjasin sananima sūnqcipj, Gød ja umurasin, Abraám bqv cundqm unnaçqnuða.

41 Sananin emunçι-unnaca san muni lunnacaŋjata, cucutqnisinda cunjima, 'Fan bqv matulussuda ulqpaci, jan cüca emu tupan tumumcoarakmuta, cunjin annu Ged.

42 Jezus cundjananima cucutqnuda, Tula Ged sananin emun san ja curasa, ġ'ndqgia átqūnegatuda acumupi Ged'ndslum, 'F bqv étupan ūnegatuda, cunjin ja ejaminuda.

43 Dqrara san ja ġealanqnu ḥaqja, san'ndqgia cutupi bqv muracıru.

44 Dev'l sananin emun, san annu eullama, sananin emunçι ūstqgu san muni ūstqguan. Cunjin āta ūlapatuk, cunjin bqv sūna mutada, cunjin däqgia sūnapisnqaci. Cunjin muni cutanqmus ḫsqtupan cumuni ḫasajngjata, cunjin däqgia manəana ḫsa.

45 San ja bqv muſata, san'ndqgia álaſajngjata sūnqcipi, ēçeđgigjatacun.

46 ¿Cunji āmana ja tecūa ulqa? 'Etula sūnqci tupan ḥaqja, ¿ dqrara san ja muſurdunu?

47 Āmana Ged'ndsluma cumuni muſata Ged gqligumus, san cutupi bqv muni muſata, san'ndqgia bqv Ged'ndsluma.

48 Ju'ndjan cucutqnisinda, 'Fan sūnqtupa scia teigjata Samesiandsluma, cuspicqeinda.

49 Jezus cucutqnuda, 'F bqv cuspicā āmana, ēdqbı-ançieja āmunit urumajngjata, san mutta ja munit aleta.

50 'E bav tūmūsañgutqcuru, ácunqtpān cuañgutua ja, mjqcunda cunjinqca.

51 Ðūn sananima ácutañgjata, tula àmana ja muñata cunjin bav apunea.

52 Ju'ndjan cunjima cucutqnisinda, 'Fan scja sūn tecigjata cuspicqci, Abraám capunuda, profit'ndjan ácun, ñ Cundqm sa cutañgjata? Tula àmana ja muñata cunjin bav apunea.

53 ñUnda sa maneana jananin emun Abraám ñt apunasin, profit'ndjan ácun mqmjasin? Cundqm sa muýmañgjata?

54 Jezus cucutqnuda, 'Etula tūmūsañgutasa í bav maçisinamutua, édqbuñ tupan ja cuñañgurgjata, san cunjima tecigjata sananin Gëd.

55 San bav cunjima jealqmütuda, étupan cunjima átjealqmüta, cutupj, etula tūsicasa ñsqci ámutasa ceca sananima; í mutta cunjima átjealqmüta, ámunit urumunyngjata.

56 Sananin emun Abraám cuçisabagurtecida ša mealupj.

57 Ju'ndjan ciçieja cucutqnisinda, Sa bav ja tūmtuda fifty ñ ñCundqm sa tecida Abraámicja?

58 Jezus cucutqnuda cundjananima, Ðūna sananima ácutañgjata, Abraám á muñduñun ámäta.

59 Cundjan cumbalenatusında si cunjima tuunigupj, Jezus cumugutatuda, cumanqtsicurida templ'ndslum, àmana-gumunun cuñjnuñda, cundqm cumanapusculatuda.

Capts IX.

1 Jezus ānjnadqra cutstecigqmatuda ua matumq-gaſinaca ámaſqci.

2 Cutupj ciçicja muſatəalandjan eucutumurisinda cunjima ñ Tzena ! cunna la ulapunatara, unda la cetu, unda la ciçimun, cedqbin ? cundqm cunjin matumq-guda ámaſa ?

3 Jezus eucutqnuda, ſançι ūn, ciçimunda, cedqbinda bqv ulapunatuda, cunjin bqv cutupj matutumañia, Gəd'nci ñstqgupj tupan ueunuñtqsanupj cutamaſqmutuda.

4 Áā ñstukmütüana ja çeqli ñstqgaſin, ja jaminaſin á melamunatacun, lueuk cuçilucqgunəana ámanə tuñstqgunnaca.

5 Uſjn ñjmutacun áā tujəalqmütüana ámanançι.

6 Cundqm cutqellaſin cumuellqtecüda apuſ miçipj, cunjiqci cutumsi-ñstuk-gqmatuda tqnupj, cunzia cutēi-gqmatuda ámaſqançι tellan.

7 Cunjima eucutqnuda, Sjloam acqmaſupj sa mutqmucusña ; Sjloam euce jamina. Cucqtacüda, cumucusida, tella cjoalenatuda.

8 ¶ Ciçicja tsumuniøala, ciçicja muni tecisin qteqlən ámaſqtupqci eucutqnisinda ñ Ap' ſan, bqvand ſan cunjin munit qmuſmutaſinaca ?

9 Cutjar-cutqnuda, Cunjiqceà ! cutjar-cutqnuda, ſan cunjimandqgià. Cetu eucutqnuda ; ¶ ámunata cunjin.

10 Cundjan eucutumurisinda cunjima ȝ Cundqm scja ujøalenatuda tella ?

11 Cjägjida, Ua Jezus matuapunqei cutumsiūstq-
guda tun, ja cutstēida tella, ja cuçeqli mutqmucusida
Siloam aqmacan, ámutqmucusida, átjøalenatuda
tella.

12 Cucutumurisinda cunjima ȝ Ci cunjin ? Cunjin
cutusicuda.

13 ¶ Cutstqgatusında Farise‘ndjananicjipj cunji
ünçi ȝta àámaʃamutaʃin.

14 Sabaʃ-mœalun Jezus cutumsiūstqgumuʃunda tuna
ciçicja ɻaʃtunanqsin tella.

15 Farise‘ndjan cunjima cuçil-uecutumurisinda ȝ Cun-
damq cunjin tûmœamananqara tella ? Cjägjida cundja-
nima, ‘Ha cutstēigqmatuda tella, ámutqmucusida,
átjøalenatuda tella.

16 Farise cutjar-cutqnuða, ‘Dançi ün bqv Gød‘ndsl-
luma, cunjindaqia bqv issetuda Sabaʃ mœalun. Cutjar-
cutqnuða ȝ Cundqm ɻalpa ɻa cundqm matunnacœas-
tagu ? Cutupj cumaduçicjapicinda.

17 Cuçil-uecutumurisinda ámaʃançicja ȝ Cundqm sa
cunjimicjipj tec ? cunjindaqia scja cutujøalenatuda
tellau. Cjägjida, Cunjinà profit.

18 Ju‘ndjan eqnisqnisinda cunji ámaʃqeincieja bqv
lumina ámaʃqmutuda ȝta, cutupj uecutumurupj cuç-
eqli jàatuda àmananç ciçimwanç, cedqbinçieja áew.

19 Cundacia eucutumurisinda ȝ Unda sapiciu mœan

šan sapa matumqumuſaſin ámaſa ? Cundqm cunjin q̄rum tecigjata ?

20 Cunda cucutqanqpicinda, 'šan ípa tecigjata ſūna ípicin mq̄cun, cunjin ácun ámaſqci cumutumqguða q̄ta.

21 Cundqmala cunjin jøalenatada tella, cunnala cunjima ƿaſtunqnara tella, ípa bqv jøalq cutupi, cetu ua dqrugna annu, cetu sananima cūmurea, san tumeqgjøa cunjima.

22 Ciçimun cedqbında cunda cundqm camalqguñ-gutqanqpicinda Ju'ndjananima çicurisınaca ; Tuła muſ àmana cunjima tecisa Cr̄stqci, cundjan muſ cunjima culenatœa sinagog'ndslum.

23 Cutupi camalqguñ-gutqanqpicinda, Cetu annu ua dqrugna, cunjima-tupan san á tumeqgjøa.

24 Cundjan cuçil j̄isinda ãámaſqmataſinçicja, cunjima cucutqanisinda, Gød'ncicja tup a saçıſabagur-cutanea, īandagia tecigjata šangi uangi ulaqpaci.

25 Cucutqnuða, ð Cundqm ua la cunjin, unda la īmqci, unda la ulaqpaci ? Ë ãámataðda ámaſa, ámata-cun q̄rum jøalqci.

26 Cundjan cuçil ƿeçutumurisinda cunjima, ð Cundqm sc̄ja ála ústqguða ? cundqm sc̄ja ƿaſtunnqnuða tella ?

27 Cucutqnuða eundjananima, Ájt ƿmuruda sananima ð Cundqm san bqv muruda ? Cundqm san çil ƿeçutumusqjata ? unda san ácun cunjima muſatœa ?

28 Çalən-gutqanisinda cunjima, Sa sa muſmutacun cunjima ! ípa mutta Məzizicja muſmutua.

29 Ged șūnqmuſ Mozizieja eutqnuada, ȝ Apa la șan-
ciqa, cullumala cunjin?

30 Cunji-ūn eucutqnuada cundjananima, 'E sananima
úlu átunnukgjata ȝ cundqm san bqv jøalenurgjata
cunjima? cunjin ja cuastunnqnuada tella!

31 Ged bqv munit urumahngjata ȝlarpq àmanançj,
tula àmana ciçieja ƿaingwurmutsa, urumunanda,
cunjima cunjin cja urumuna.

32 Atqdara jan bqv muruða àmana ƿaistunanna
àmanançj tella ánaða matumqgwa.

33 Tula șançi ûn bqv Ged'ndsluma cumjeanasa
eutaceta.

34 Cucutqnisinda cunjima, ɬlarpqi ȝpan sa matu-
mäguda, ȝ Cundqm sa jananima ägja? Cunjima
cuñilaſqnisinda.

35 Cunjin tumpuñilaſqnasin uſpan Jezus cutupj cu-
muruða, cunjin tecisin cunjima cucutqnuada, ȝ Unda
sa muñsurmuta Ged'ncimqewicjeja.

36 Cucutqnuada, ȝ Cunna la cunjin Tzeñqci, cī étu-
muſatea?

37 Cunjima cucutqnuada, Cutupj sa tecisi, cunjin
ärum seja cucutoñgjata.

38 Cucutqnuada, Tzeñqci! ámuñsurgjata. Cunjima
cuñingwarcutqnuada.

39 ¶ Jezus cucutqnuada, Tqmuan ústqgupj usipj ácu-
pqatqmuñtuda, ámañqecindjananima ƿtecipj, tel'jøalqecin-
djananima ƿamujatupj.

40 Farise'ndjan cunjima murasin cutjarcutqnuada cunjima, ḡ Und'jan ácun ámaşa?

41 Jezus cundjananima cucutqnuada, San tula ámaşa san mutasa ulgap apisùqci, San mutta tecimus, san ā ulqunuarmutqana.

Capt. X.

1 'F sananima xün qġja, cunji àmana ūān tumuça-annaca ʃepupj, ácupj tupan mulukmuçi, cunjin annu sjanatqci, lupatqeında.

2 Cunjin ūānċitupa tumaqi-muni cunjicun ʃep mħ-s-tecqci.

3 Uaštunnqmuniā cunjima cumunit umuċigjata, ʃepàmalim ciçin ása eja muni muſatuisin, cunjin ciçin ʃepupj munituaputumena, cunjin cundjananima munit-uluštuk manqtsicuri.

4 Cunjin cumunit uleri kmanqtsicuri tupan ciçin ʃep'ndjananima, cundjan eja muni luſtegħna cunjima, cundjandqia ciçin áʃupj ċealena.

5 Tecaannacuūnċieja cundjan bav luſtegħna, cutupj cundjan qiegħganqdqtu-tupan, cundjan-dqgia bav muſata tecaannacqċeindjananin ása.

6 Cunji parabl Jezus cundjananima cumentu, cundjan muſ bav puſatuda Jezus cundqm cundjananima umurasin.

7 Jezus cundjananima euċila cutqnuada, Xün sananima īġgi, 'Fámunata ʃepupj tumuçi.

8 'Ha үlusstegeşin djan şınatqci, lupatqci-tupan cumunisinda, şep àmalim cundjananima bqv müşatısında.

9 'Ha ámunata üân, tula àmana ja үmuçi eugeàmanaqmütüana, cunjin cumuni mutqmütüana, cumuni tstdumisinqmütüana.

10 Kjnatua şınatupj, lupatupj-tupan cumuni muçigjata, í mutta ámuçigjata cundjananima xamanamutupj ásat xünqei.

11 'Ha ámunata sepsd ímäci sepsd maam cumatukgämatea açağıa şerupj.

12 Cunji mutta gura-tumujaminaq-tupan, cunjin bqv mästecqgu şep, cunjin tula tecisa ülf muteanegata, cunjin cja ïnganq-dqtqsa, ülf qmaçidqra cja lupata şep, teïnganqpistecanda.

13 Gura-tumujamina cumuni ïnganqdqr, cunjin-däggia gura-tumujaminaq-tupan, cunjin bqv mutaäguesiru şerupj.

14 'Ha ámunata íma sepsd, áül jøalqmüta şa şerupj, cundjan ácun ja ljealqmüta.

15 Tqsja Emäqein ja ejøalqmüta, euean átjøala-müta Emäqeincicja, í ácun ámatukgjata açağıa şerupj.

16 Ácun şep ácun ámässtukmütqgata ácundslamäqi, cundjananima ácun áä mästugatœa, cundjan culamurisineä ş qfa, cundian eueupj cumeagatusineä, euea sepsd tupan cumässtukmütqgiana.

17 'Edäbälan ja úlu curu, jndäggia maam matqgu apunupj, í áçila meamananœana maam.

18 Āman'ja bqv acipuna, étupan maam matqgu cutupj. Ḧ amunata miapuna, ī ácun áçila meamananəana. Cutupj átumugqliguda édqbuangicja.

19 ¶ Ju'ndjan cunji cutqnupj cuçila madu çicjq-picinda únjumbj.

20 Wru ámana cuciqtqnisinda, Cunjin annu cuspicua, ḡ Cundqm san cunjima tūməqgjøcevur?

21 Cutjar-cutqnisinda, Cundqm bqv ála cutqnasa cuspicua. ḡ Unda cuspicia ƿiastunnanasa tella áma-sqci?

22 ¶ Dedicajan fəst cutumunida Jerusalem enan.

23 Jezus cutjnuda Solaman Posç ùna templ.

24 Ju'ndjan cuçgjaməagatuda, cuciqtqnisinda cunjima, ḡ Cundqm sa īananimā uqnisqtulli sətura? Satula Crjsta, cutupj sumurea īananimā cunaftas.

25 Jezus cundjananima cuciqtqnuda, Sananima qta átumuruda, san ja muijsci-tzənuda, émuni-ūstukgjatacun san ā tsteci-puñatəa, édqbuqan ja cutupj cuçeq-li-ūstqguda.

26 San ja bqv muñata, san'ndqgia bqv ša ſep, tqsjā sananima étumurañinaca.

27 'Dā ſep cumuni muñgjata š ája, ī cutupj ūl jøala, cundjan ácun ja muni luñtegjøcevur.

28 Ḩ cundjananima áxamananęgjata, cundjan bqv mulqeu, ámanqgaçjk cundjananima cīssqgulatəa ša ûsandžlum.

29 'Edqbuqan ja tqañin cundjananima cunjin cu-

maneangjata àmanaqgaçık cüssaqgulatea cundjananima édqbuçançι ûşandşlum.

30 'Edqbuçandaipj eucupj ípa munata.

31 Ju'ndjan cutstumenisinda si cunjima ûnigat upunupj.

32 Jezus cundjananima eucutqnuada, Erü ûştagu átqalaga-ûştqguda sananima, édqbuçan jà tûştqgasincita, ð Cunji ûştqgupj san jà ñrum tûñigatupunœa?

33 Ju'ndjan cunjima eucutqnisinda, 'Ema ûştqgupj jan bqv seja ûnigat-upuna, ulqpa eutqnuipj tupan jan seja ûnigua, sandaqia àmanuðci sa tumeqgijata Gëd.

34 Jezus cundjananima eucutqnuada, Sananin le eecamandecëata, Sananima átugedqnuada.

35 Tuła cunjin cundjananima tecida Gëdàmalim Gëd qta tueutqnañin, scripçs bqv maduçicijœci.

36 San bqv jma eutanqjata Emu jaminasincicja usipj, sa eutanunnacanqjata; étumeqgjasin Gëd'ndşlum mœci.

37 'Etula bqv ûştqgasa édqbuçançι ûştagu, ulqp jà muñaticœalan.

38 Cutupj étulâ ûştqgul, san tul jà bqv muñata, san à tstecipusatea ûştqgupj, san cunjidqra jøalenatea, muñatae Emuqœcin jà eutxamœta, jà ácun cunjima átsamœta.

39 Cundjan euçila çeñnisinda atupj, cunjin cundjananima cumeqgjida,

40 Cuçila çəmucanjinuđa Jərdan etacupj, Jon īa tuūnaſiſin janna, cunjin cuā tūmūtuđa.

41 Wru eutuſuđa cunjimicijipj, cucutqnisinda, Jon matunnacəqştqgu bqv āla ūstqguđa, Jon munit-umurafin ſançι uupj sūnqci-tupa cijdgjat-umuruđa.

42 Cunj'iſin ūru āmana cutumuſatuđsında.

Capt. XI.

1 Beñani'ndşlum Lazaras cēida macjinik; cūjce-panda, Mqrfa, Mesi'nda euceq- tən, ndşlumqpi.

2 Cunji Mesi eutēida Lərd'nçicja cunqci, ciçin uſta cutasqewlatuđa ciçin csiüpj, Lazaras cemacuisin capuneida.

3 Cūjcepanda Jezusicijipj eugeqli jəminuđa āmanançι, cucutqnqpicinda, Təsəna! Sin eurqān mqcjinik gēata.

4 Jezus cutupj murafin cucutqnuđa, Cunjin bqv mulqcupj īatq, Gəd'nçicijipj tupan ſənara tutecipj sūna, Gəd'ndşlum mqeu cullum cutstumuteçənana sūna.

5 Jezus cumutağqecuruduđa Mqrfa; Mesi, Lazaras'ndjananima.

6 Cunjin murafin Lazaras apuna cuā tūmūtuđa cunjisin cumbj məala.

7 Cunji uſpan cucutqnuđa ciçicja muſatealandja-nima, uſqm īan utuſua Jüdeipj,

8 Ciçicja muſateala cunjima cucutqnisinda, Təsəna!

Ju'ndjan scja cuçcepinanisinda àrvum scja ûnigat-upunupi ð cundqm sa çil jnøa cutupj?

9 Jezus cucutqnuða ð Apa, bqvunda télv ss tupan ùna mœalun? tu la ñmana mœalun tjna, cunjin bqv ducuñqasa, cunjin dægia jœalœci tec i ñançi isipj tu jœalanœci.

10 Tu la ñmana tjnasa lucuk, cunjin cja ducuñqasa, cunjin dægia bqv matujœalanœci.

11 Cundqm cutqællasin cuçila cutqnuða, Lazaras ípicin tugaculqâa cucqliata, j ámutjñøa cunjima ubugutatupj.

12 Ciçicja muñateala cucutqnisinda, Txøna! cunjin tu la ucqlea jma cumutua.

13 Jezus apunupj tupan eucutqnuða bqv ucqlupj, cundjan tupan cjèñgusinda cunjima ucqlupj tupan ñgja.

14 Cunji uñpan cijagjida cundjananima cunañtas, Lazaras qta capunuða.

15 'E sananima sabagurçagu j bqv tumutuda cunj'isin, j'ndægia sananima tumuñsatqetur, jan ñrûm utuñsa cutupj.

16 Tomas (Didimas matçapunœci) cucutqnuða ciçicja matçamuñsatandjanina, 'Fan lu tuñsa, jan cunjima tsugapunea.

17 Jezus tuñnegatasin cunj'isipj cumuruða, Fos meala qta cutqñstecusinda Lazarasicja uñtunnupj.

18 Beñani cijamucqneata Jerusalem'ndslum tu mij-à-muñ-ca.

19 Wru Ju cütqasuda Mqrfa, Mesi'ndacija cütqnat-
usabagududa cundacija cemaciusinçicijipj apunasim.

20 Mqrfa murasin Jezus cucqta, eucjtacian euan-
neanegatuda cunjima, Mesi mutta cuā tumqtuada
ucqn.

21 Mqrfa cucutqnuada Jezusima, Txeña satula mu-
tasinda ūan ūa maciasin bqv apunisinda.

22 'F átjealanġjata, satul qmuſasa Gedicja scja
evarumunasa cutacetupj.

23 Jezus cunjima cucutqnuada, Sa maciasin cijam-
nanoea.

24 Mqrfa cunjima cucutqnuada, 'F ámuſurgjata
cunjin cuċċeħamananoeana uſpa məalun, āmanqdqra
tstqmęamanañqmus.

25 Jezus cunjima cucutqnuada, 'F ámūta ħamananqci.
Fa muſmuktu tui apuna cuċila āmanqmuſtupana.

26 'Fa tħumukħumutu ta, ja muſmuktu cunjin bqv
mulqeqa naneala, għ Unda sa muſurgjata cutupj?

27 Cucutqnuada, Ծī Txeñqci! 'F scja áteċigjata
Crjsta, Għed'ngi mqeas, uſipj qliet tħeqaqnqmuſasim
cirkqmuſtupj.

28 Cunjin cundqm cütqelläsin cumutqeqtacuada ucq-
tupj, cumutjida cettuſċerpanċicja utas, cunjima cucu-
tqnuada, Txeñqci cumutjiegħiġata scja.

29 Cundqm murasin, eucjtacian eucqtacuada, cucċeħ-
negatuda cunjima.

30 Jezus bqv ja mutqmuċida tħnupj, cuā tumunida
Mqrfa cunjima ġisifgħataſin.

31 Ju'ndjan ciċicja tṣamtaſin ucqn ciċicja eutqnat uſabagħudqas, cundjan tecis in Mesinċieja cumqnaqtis curida cunjima cusigjissi, cucutqnisında, Cunjin cucqtu k tuūstecas in qrinqmutupi.

32 Mesi ūnegataſin Jezusupi, cunjima alagunaſin eutumulupjitec uda cunjimin cxiān cucutqnada cunjima, Tṣenqci! satula mħtasinda ţan sa bqv uapunisında uſuūrinçi.

33 Jezus cunjima alagunat-uputuk-mħtasin jik, Ju'ndjan āċien ciċicja tṣugutuſas in cueqgataagat uda eusplik, cannuna da.

34 Cucutqmuru uda għiċċi san ūstec uda cunjima? Cu-eutqnisında, Tṣena! aciex mutalagunex sa.

35 Jezus cuputac ħnejda jik.

36 Ju'ndjan cucutqnisında, 'Ecasuā cucur uda cunjima.

37 Cutjarcutqnada, għiġi ţanġi ūn āma qċinċieja uteċiſin tu la cettu curasa cċammananisında ţanġi Lazarasicja.

38 Jezus cuċila cqgataagat uda eusplik ūnegataſin tuūstecupi. Acuralatecqmu, sin eussitec ċeida cutupi tħalli.

39 Jezus cucutqnada, Cumisupi u l-ixxat u ſi. Mqrfa apunqċin-jeppan cucutqnada, Tṣenqcin! q̄rum cunjin ewfċa ġejgata, cunjindaqgia fōs meala q̄ta eutqmulqewda.

40 Jezus cunjima cucutqnada, Sejja q̄ta ācūtqnada,

Sa tül já çisinanasa, Gəd seja cutumutecisa ciçin abılupj.

41 Cumisùpj cülümstecüsında şin grav'ndşluma. Jezus əgənupj calagunuda, eucutqnuada, 'Edəbuan seja ácutegatañgjata, já sa munit urumunçjata cutacea,

42 Seja átecigjata já munit urumunçciaru, àmana já euçgjaməqgatacundjan cutupj umurupj seja ácutqnuada ñrəm, cundjananima tūmūtecipj şün sin jaminqci.

43 Cundqm cütqnaşın calaguñgutqnuada, Lazaras ! acum.

44 Apunqcin məastecəşin cumanqtsicurida, ûş, csiända məarəqi, ciçin tellanda cuməanamugatuda napeina. Jezus cundjananima cuçqqli üluada cunjima.

45 Ýru Ju çutuñnegataşın Mesi'ncicijipj cumuşa-
tusında cunjima cundjan alagunat-üstukkellaşın Jezusima.

46 Cutjar çutuñsuda Farise'ndjananima umurupj,
cutupj cuñlumurisinda Jezus üstagaşın.

47 ¶ Manəana preş'tndjan, Farise'ndjan ácun
cuçqqli-ügatuda cənsl, eucutqnisinda, Ə Cundqm jan
üstukgjata ? şançı un ïru cumuni üstukgjata ma-
tunnaca.

48 'Fan tül çmunisa cunjima àmanqdqra cumuşa-
tusine a cunjima, Rəm'ndşlum àmalim acum cuñla
çilupatea jananima.

49 Cullum үа, Cjafas matçapuna, cunji ჲ eutqm̄tada manəanqci prest, cundjananima cucutqniada, San mulami tupqei.

50 San bqv mujøalanatas, àmana cuā tjamugad apuàgua àmanqdarupj, cundjandagia mameqguna-nqci, annugu àmana mulqcaūna.

51 Bqv muš cetu eutqniada cundqm, cunji ჲ cunjin cumutlada manəana prest, Gød cunjima eutqcetqniada cundqm, Jezus muš tjamugad apuàgua cunj'isin àmanançiejjipj.

52 Bqv cunji àmanupj tupan, cunjin cucupj muš usimuçua Gød'nçi àmana sipulealandslam.

53 Cunji mœal'wspan cundjan cumuni q̄tuſiada cunjima acupunupj.

54 Jezus cunji wspan bqv çila mœcunaſtqsanjnuada Ju gumunun, cullum cuçeqatukmulqcında ყsitupusipj üjn matçapqaſin Efraim àmana tstvūgata, cunj'isin ciçin muſatealandjan cundjan cumutisinda.

55 Ju'ndjananin Pqsovs ejepatugatqmunida, ūru àmana sipulealandslam eutiaſueçjida Jerusalempj, Pqsovs ā ūnegurdunun, cundjandqgia cuqgutqnisinda maam matutasanupj.

56 Cundjan eutstanacuſında Jezusima, cundjan cu-mamœcutmurapicinda únjumbij templ palanaſin ȝ Apa! Cundqm san ánisajgjata, unda cunjin mutœanegateana ʂançι atumupj.

57 Manəana prest'ndjan farise'ndjan áewn eugqligusında, tülamus àmana cunjima alaqunat վմկն

cundjan muſ cja ḥaqjatumurea cundjananima, cutupi
tumatupi.

Capt^s XII.

1 Sies məala Pqsovs ā ūnegrurdudqra Jezus cumute-anegatuđa Betaniupi, Lazaras ḥapunaſin tumutaſin, cunjin īamanaňanisañ.

2 Cunjisin cundjan cutstumatamisinda cunjima tucq-çin, Mqrfa cuūstukmanijnuđa, Lazaras mutta cutsgatatumutuda mjìqcindjananima.

3 Cunjidqra Mesi catuda cun үceali p̄nd q̄su, sp̄jcenqrdqci manəana d̄sa, cunjicci cutstēida Jezus'nci eſiān, ciçin uſta cutasaculuda cunjimin eſiān ucur cuūl apatuscunuđa culluma cun.

4 Jūdas Iscqriat, Sjmanci mqewi ciçicja muſatqa, cunji ūn aćan euçicurida cunjima īinatqgu, cucutqnuđa.

5 Dqrara tetardunara cunji cunian fr̄e úndrid pensupi, cullum tumutaqgupi matumaruqacindjananima?

6 Cundqm cucutqnuđa, bqv muſ catu mutaqgyci-ruđa matumaruqacindjananima, cunjin muſ ſjnatqci, cunjin cumuni m̄stecīnuđa gusanuk, cunjin cumunit icemjnuđa cutupi munitjigasin.

7 Jezus cucutqnuđa, Ułqp uustaqicealan cunjima ja t̄ūnmuciip̄ cutumstuktecuda ūançi cunian.

8 San cutacea muni t̄awuta matumaruqacindjananima, san bqv ja ſqtura tumutsiumutua.

9 Wru Ju cumurisinda cunjimicjipj, cunjin mutasın cunj'isin, cundjan muſ cutupj manuſtuſuda bav Jezusicjipj tupan tecipj, Lazarasicjipjında cundjan cuçeqnisinda alagunupj, Jezus īamanqnaſin.

10 ¶ Maneana prest'ndjan cijatucuqnisinda Lazarasicjipj acupuna.

11 Wru Ju'ndaqia cunjima alagunaſin cutsteci muſatuſinda Jezusima.

12 ¶ Cunji āmaſunna ūru āmana uſuſaſin atumupj, cundjan muraſin Jezus ejta Jerusalemuſipj.

13 Cutumenisinda pqm'ndſlum tulluſa, cūtuaſūne-gatusinda cunjima, cugqlanijnisinda, Ozana, Izrael'ndſlum ciŋ maſabaguduа cucqtacun, Tšenqein īaminaſin.

14 Jezus tecisín q̄rwma qs cutucuçimutuda cucan īcamandecēata.

15 Ula maacunatica Zjan'ndſlum mqcepa ſina ciŋ cucqtacun cutucuçijta q̄rwma qs.

16 Cutupj ūſtqgaſin cičicja muſateala bav īat īealenatutsinda, Jezus mutqm̄utqgaſin cičin tšenupj, cunji uſpançitupan cjealenatutsinda cundqm̄muſ īt īagjēala īcamqnisinda cutupj, cucunjita cundjan cičicjipj ūſtqgaſin.

17 Āmanjamalim cičicja alagunat-ūcamananaſin Lazarasicja ejägjisinda.

18 Cutupjında āmalim cūtuaſūnegatuda cunjima, cundjan muſ muruda, Jezus cuūſtqgumuſunda cunji matunnacqci.

19 Farise'ndjan cumaqtusisinda úñgumbj i Bqvianda teci san, san mjøana tupan, ámanqdqra cunjima cusigajgata.

20 ¶ Cutjar eutuſmuçida templ'upj ſestdqra iſip-upj, cundjan Gres'ndslum ðmana.

21 Cunji oala eutuſünegatüsinda Filipicijipj, Galile Betsjdandslum ua, cunjima eucutumurisinda, Txe-nqein ! ïan tecicaru Jezusima.

22 Filip cutjamugad-umuruda Andruicja, cunda cumentumurqpicinda Jezusima.

23 ¶ Jezus cundjananima eucutqniada, Tjm ejepatugwreqtacea ðmandslum mæci eutumqaletasanøana.

24 Ýün sananima áðgigjata, Tuła ét zià qgumugħanu tqappj, tul qſinu rdvnu, cetturan cuā īċasa, tul qſinatu, cunjin eja īrrunata.

25 Maam matuſabagħuda-euraqqcindjan cumulqesa, maam matuſabagħarmutunnacqcindjan q̄rumdqra, cunjin ejamqmtu naf.

26 Tuła ìman' ja tumugħligħċiex cuā sigġiñ ja, étumutqana átqmuktu nna cunjima, ja tuła tumugħligu ; ja tumugħligu qeinqieja edaqbuan eċċiengutu.

27 'Ārum ja euspiq eqrugwargjata i Cundqm ēċutanea ? edaqbuan Íc ja međmqqasenna q̄rum ? cutupj qpan áā tumiegħamqmtu nna.

28 'Edaqbuan ! maam matuſabagħudu sa. 'Āja cunjidqra eqsinqniada evn'ndslum, eucutqniada, Átqmusaj-gutu nna, áqila tumuċċa ħiġġi.

29 Ðmana għata palanafin eucutqnisinda. Cjēċiċa

cucicicqnuða, cutjar cutqnuða, Anjl cunjima cucutqnuða.

30 Jezus cucutqnuða, Cunji ájsa eqjqnuða sananicjipj, bqv jasjipj.

31 'Dançi døra mutqandjan cutumqecutqnisinea ñrum, 'Dançi døra mutqandjananima tñenqci cutumusilaðanøa.

32 'F étula tumutueqmqtua ñganupj, s apipj ácissa-tea ñamanqdqrangi.

33 Cundqm cutqellaðin ciçin apunupj ejaqjida.

34 Ámana cucutqnisinda cunjima, 'Fan muni muruda Le'ndslum ñgja, Crjst muß munqana cutacea, ñ Cundqm sa cutajgjata, Ámanandslum mqeu cutumutucamqtua. ñ Apa cunji ñamanandslum mqeu ?

35 Jezus cundjananima cucutqnuða, San á tumutu-jealenurçellea èca, jnøasenna á jealadqra san çilagq-gqnaðna, lucuk tijnaci cunjuiçik tec i ciçin jnupj.

36 Føalqmütacun san á çisinanøa cutupj, san á munqana matujøalenatqci ejaljamalim. Cundqm Jezus cucutqnuða, cunji wspan cuçcqtaðmulqeada, cumugutatuða.

37 ¶ Cunjin cundjananima ñru cutqalagunat-ñtunnac-øastqnuða, cundjan muß bqv ciçicja muñatøsinda.

38 Fzja profitua cutqnaðin cutupj cuñstqnuða, Tñenqci ! ñ Cunna ála muñatøda ñjananima ñgja, cun'-acun tecigjata tñenqcein abjlqci.

39 Cundjanqgaçik muñata, Fzja'ndqgja cuçila cu-tqnuða,

40 Cunjin cundjananima cutuqamusatuda, cutusuna-
benatuda cundjananin suscin, cundjan tecainneali tel-
laci, jøalenurdunneali suscina, cundjan mounnaineali,
tumseamananuneali,

41 Cundqm ʃzja cutucutanqmusunda cunjin tecisir
ciçin ületqsupj.

42 ¶ Maneana tşenqcindjan ūru cumusatusında cunjima,
farise'ndjananicjipj tupan cumaacunatat-usicu-
sında cunjima, tumusilasanuneali sinagog'ndslum.

43 Cundjandqgia cumunicarisinda àmanançicja tu-
mucutanatusabagudisinda, Gəd'ncicjipj, bqv eucq cu-
risinda.

44 ¶ Jezus eugqlanjutqnuða, 'Façja muñatqcin, bqv
jacjipjtupan muñata, ja jaminqsinçicipj áewn cumu-
surgjata.

45 'Fa alagunatqcin, ja jaminqsinçicia cunjin annu
teci, bqv jatupan.

46 'F áünegwrgjata usipj tujealenatqci, ja çisinqmu-
tuä ä ámuñurdunañna.

47 Tuña àmana ša tutqrina murasa ulqf, j cunjima
bqv çgqlana, ñndqgia ácupqtumutuda usipj àmanan-
çicjipj mutaqgupj.

48 'Fa álañanqci, ša tutqrinupj muazqgunqci áewn
cutumuçgqlanøana, guta écutanumura cutuqannusùa
cunjima uspa mealun.

49 Bqv'ndqgia étupan cutqnuða; Emuqcin ja jami-
nasin ja cuçeqcli-cutqnuða.

50 'F annu jøalq ciçin tşenupj, sün ēamanqmunia

cunjin, émuni cutanqmus, ámuni cutaŋgjata édqbukan ja gqligaſinçitupan.

Capt^s XIII.

1 Pqsovs atama ā ūnegurdunun, Jezus tecisin ciçin tjm apunnupj cqgasin, sunatupjında ciçimunçejipj, cutaceta cumuni mutaŋguda ciçin àmanançι үsin mutuandjan, cutaceta cuā cırwuda.

2 Cundjan atqellaſin sups, devl cutumujealenatuda Judas Iscariaticja, Sjimançι mqewn, ciçicja ūinanupj.

3 Jezus cjealqmutuđa Æmuqcein ciçicja cuūla tuatuđa, cettuáčun Gəd'ndslum, Gədupında cunjin cja sunateamus,

4 Cundjan atqellaſin sups, cumagulatuda, uſca, cji-muſunda tasqewla, cumaamasatecuda uſca,

5 Cunji uſpan cutucuselicemuda sima tumucusi setupj, cunjin cutucusida ciçicja muſatealandjananima csià, cundjananima cutasqewluđa csià uſcqci cunjin tumaamasatecasin.

6 Cutucusicqtacuda Sjman Petsicjipj; Pets cunjima cucutqnuđa, Tşenqci ɔ Und ja sa tucusùana csià?

7 Jezus cunjima cucutqnuđa, Sa bqv įat jealqmuta qrum ūjūstukgjatacun, nan mutta cutupj sjealenatea.

8 Pets cunjima cucutqnuđa, Sa bqv ja tucusùa csià. Jezus cunjima cucutqnuđa, 'Etula scja tucusiinnu, sqaqicik ja tswugua.

9 Sjman Pets cunjima cucutqnuđa, Tşena! bqv şa siätupan sa tstucusùa, şa ùʃ, lumunanda

10 Jezus cunjima cucutqnuada, Matuesiçci bqv çila matuesuña csià, cunjin-daqia cutaceta matuesaata ; san matuesia, bqv cutaceta.

11 Cunjin-daqia cjoaluda ciçicja īinatqgu, cutupj cumujøala-cutqnuada, san bqv ūla matuesia.

12 Cunjin tucusièllasin cundjananima csiàn, cunjin dupurçellafin ciçin uſca, cuçila-mutuđa. Cunji uſpan cundjananima cucutumuruđa ȝ Unda san jøalangjata ñrum ûastqgasin sananima ?

13 San ja muni cutqna, Lorda ! Tzena ! xünanda san ja cundqm cutangjata, j'ndaqia cundqma ámunata.

14 Ȑ sananima Tzенqci, Lerd'nda, étula tucusi sananima csià, san ála-uřumunøa újgumbj matu ciusipj csià.

15 Ȑ sananima átualaga-ūstqguada, san á muracuk-ūstqguan ja.

16 Dün sananima j' cutqna, magqligüa bqv manøajgjata ciçicja gäliguqcin ; mijaminqcin ácun bqv manøajgjata ciçicja jaminqcin.

17 San tula cutupj uppazumutasa san qışabaguduă san tula cutupj urumumutu.

18 ¶ Ȑ bqv ámanqdqrupj cutqna ñrum sananicijipj ; étumenaſin ául jøalangjata cutupj ; scripc̄s cutqnaſin cutupj áustqguada. Ȑa tṣugatumutu cunjin ja cuealangjata.

19 Ȑ sananima ja qäjä, á ūstukinun, nan mutta ñuleastegatqmus cutupj, san á muſatea ja cunji Crjsta.

20 'F sananima xün eütqna, cunji ámana urumunqmus ía jaminqcinçicja, curumusnejgjata ía cunjin; ía urumunqmus curumusnejgjata ía jaminqcinçicja.

21 Jezus cundqm eütqellaşin eqrugatuda açaşa, cijagi-eütqnuada, Þün sananima ácutangjata sananiman-
dylum ía céninanəa.

22 Mamusatandjan cumalqgunapicinda úngumbi,
cutanacusında cunji-ünçicja, cutupi cundjan bav jəalenatuda.

23 Cumısgjatecında Jezus'nci cijapşan ciçicja mu-
satua cetu munit-annunaşin.

24 Sjiman Petə ciçicja qəminuada ñşa, cunjima cuçca-
li-ucutumuruada cutupi, ð Cunnicijipj cunjin ala cutq-
nara?

25 Cunjin, Jezus'nci cijapşan mısgjatecasın cunjima
cuçutumuruada, Txeña! ð cunnima la sa cutq-
nada?

26 Jezus cijaqjida, Cunji un annu étstqguacun sop,
étqgulatqmus. Cunjin taqulurçellaşin sop cutqguda
Judas Iscqriaticja, Simançı mqeşan.

27 Tukellaşin sop Satan cunjima cumuçida. Jezus
cunjima cuçutqnuada, Sa tstucuañgjatacun cja sa üştä-
guan.

28 Atumutqandjan bav al jəalenatusında cunjin
cundqm gqligasın.

29 Cutjar-mujəalqnuda, Judas, tstiqapu məstecəci,
cutupi Jezus cuçeqli tetatuda atumupi, cullum məş
cunjin tımutaňktqgu matumurraqcindjananima.

30 Cunjin tūmūtqatqèllaşin sop cumanqtsicurida eucitacun, cunjidqra camusatwada cunqgjipj.

31 ¶ Cunjin manqtsicurişin Jezus cucutqnuada, àmanandşlum məceü qırıum cumunqana maçisinanqci. Gəd ácun cunjima cumpunqana maçisinanqci.

32 Tula Gəd cunjima үmunisa maçisinana cüca cətə munatacun, Gəd sun ciçicja cutufabagudua, qırıum cutufabagudua cunjima.

33 Eca cijùaljamatim áā tsumur sananima èca ; San ja tanaceä, cücan éqgjat-umuraşin Ju'ndjananima qta, sanqgaçik ja sigjøana cutupj, sananima ála cutaçgjata cücan.

34 'Āruma tseña sananima ágqlikgjata, San macurupicinəä cücan sananima écurasin cundqm sanmacurupicinəä.

35 San tula macısmutacqpj, àmanqdqra cutecisinəä sananima ja müsatqcindjan.

36 ¶ Sjiman Pets cunjima cucutqnuada ð Tseña ! cütupila sa eqtuukmulqeqa ? Jezus cunjima cucutqnuada, Sqaqiçik ja qırıum sigjøa, nan mutta ja sa sigjøana.

37 Pets cunjima cucutqnuada, ð Tseñaci ! cundqm qırıum i bav scja sigjøana, scjipj i cja şqnara tūmu-acupuñgqmatasa.

38 Jezus cunjima cucutqnuada, ð Unda sa ja tūmu-şqnarat-acupuñgqmatəanala ? 'E scja sun qajja, saşa tūsicuan ja, coc á mukinun.

Capts XIV.

1 Ula mäqrugaticealan suscin, san çisinqmata Ged-nëcicja, la çisinqmutsin ja.

2 'O emun-ci ueqn celandecëata ûru ueur, tula ueat apisù áceqgjasa sananima, 'F ácqtaçea sananima sanna rälanduk qgupi.

3 'Eeqtukkellqmus sananima elandukqgupi, ácila sunatœa acumupi, sananima tumenqgupi, étumutumus sa latumutua.

4 San annu jøalqmata éqeqtaca, étjna.

5 Tomas cunjima eucutqniada, Txeña jan bqv jøalqmata sina qeqtacupi ð Cundqm jan scja sigjatea?

6 Jezus cunjima eucutqniada, 'F ámunata ä, sünqci, xamanamuniqci áewn, àmanqgaçik ünegateana Emu-qcincicjip, étupan ámuni tstqgateata cutupi.

7 San tul ja jøalenatasa, san édqbuangcicja ljealenatœa, šangi ußpan san cunjima jøalqmutsana, san tecüana cunjima.

8 Filip cunjima eucutqniada, Txeñqci! ä tħalagunœa sa jananima emuqcincicja, jan tstecisinanœa cunjima.

9 Jezus cunjima eucutqniada, Kqtura sananima aja tħanġniada ð Cundqm sa bqv ja ja tħalli uppqismuta Filip'a? 'Fa tecimus cunjin annu tec i Emuqeinqi ð Cundqm sa ä cutaŋgjata? Tħalagunœa sa jananima Emuqcincicja.

10 ð Cundqm sa bqv ja ja tħalli jøalaygjata? 'F eċċan ša emun mħut, cunjin áewn ja eċċan mħut. 'Emuni e-

taŋgjatacun sananima į bqv ularf cutqna étupan, Emuacın ja cutšumutacun, cunjin cumuni ūstukgjatacun.

11 Muſatūsin ja, į átšumuta Emuacincicja, cunjin ácun ja cutšumuta, san ā tstečipusatəa ūstqagupi, emuni ūstukgjatacun.

12 'F sananima sūn ḳagja, cunji ūn ja sūn muſatqmus emuni ūstukgjatacunçitqci cunjin cula-ūstqgu, cunjin ácun manəan-eastagu euūstqgu, īndqgia ásunurgjata édqbüançicjipj.

13 San munit-qmuſumus ja çisinqmuniia cutacea ámuni ſqnara ūstukqguana sananima, cundqm Emuacín mamqguanda cumunipicinəa mamqwaŋgutuqpi.

14 San tul ja çisinanqmuaſua, ámuni ſqnara ūstukqguana.

15 San tul ja euru san ja āl urumumutua.

16 'F átqmuaſāgu sananima Emuacincicja, cunjin cutstqgu sananima ácun tuſabaguduqci, cunjin cutacea cutšugua sananima.

17 Maçisinana Cuſpik, àmana bqv cunjima urumu-nqeuř, cundjandqgia bqv cutupi teci, bqv cutupi jeala, san mutta cutupi jealqmata, cunjindqgia sananima cutšumuta, sananima cuā tšumunqana cutacea.

18 'Ela çeɬlaçqtacaūna sananima sinanunnacqci, ámutəanegatea sananima.

19 Àmana ècqutupan ja cuā tecielisinea, san mutta ja tecqana, san àmanqmütqana, īndqgia áàmanqmata.

20 Cunjidqra san uppajsumutqana ġacjipj tṣamuta édqbuangieja, san ja tṣamutqa, ġatṣamutqana sananima.

21 Fa tṣamutqenmetqa cunjin ja eucisgjata; ja eis-mutuqceingieja ēdqbu an eucirua, ja ācun ācirua, āmu-cunaftasaneana cunjima.

22 Jūdas cunjima eucutqanada, bqv Isaqriat'ndslum, Tṣenqcin g cindqm sa mċunaftasaneana ġananiejjipj tupan, bqv āmanqdqrupi.

23 Jēzus cunjima eucutqanada, Tula āmana ja eiru cumijsatəa ša gutqna, ēdqbu an cunjima eucirua, cundaipj mutqtsmutua cunjima, ipa-tṣamutua cunjima.

24 Fa ecurunnaca cunjin ja bqv mifata; ēmuni cutaŋgjatacun bqv ša gutqna, ēdqbu anči guta tupan āmuni cutaŋgjata.

25 Sananima īa tṣamutacqdqra ācutaŋgjata.

26 Tu sinqmuniqcin mutta īma Cušpik annu, Eμuq-cin ja cutjamugad jamitqqua sananima, cunjin sananima cu īl ja qiegħa, cu īl u jøalenatəana sananima ēmu-nit umurasin.

27 Sananima āċeċċellacqtacəa ātu sinqellea sananima, bqv eċċa āmana cumuni tu sinānġjata. Ula muqru-gaticealan, u la ma acunaticealan.

28 San muru da sananima āċutqna fin qata, ġi sananima āċeċċellacqtacəa, āċila sunatəa sananiciejjipj. San tula ja eiru da san sabagħda murasa cutupj āġġasfin; ġi āċqat-tacəa ēdqbu ančiejjipj, ēdqbu andaqia ja cuman-eaŋgjata.

29 Sananima ájat umuruada á ûstukñdqra, sananimandaqia átumusataq-curuada ûuleastegatqmus.

30 'Dançι ujspan iš bqv sananima ūru eutqneana, şançι dqra tşenqci eucqta, cunjin ja bqv tşunmacan-əana.

31 Ámanançicja tşumutecipj urumunqcearu édqbçan-çicjipj eucan Emuqcein ja gqligafin eucq tupan áñst-tqguana. Uşqm, utušcamqatsina, jan qrum utušma.

Capt. XV.

1 'E ámunata şuna vjn, édqbçan eutupj cumiştuk-gjata.

2 Culluma cutuš issqñqci cumunit ucuſatœa, cutuš-dqra issqcearua cumuni dägutasanœana qſat şuna uissupj.

3 San mutta madagutasanqci, şa guta san tşumuratasanuda.

4 Içecutşqnan ja, átşumunñana sananima, Cutuš cunjuciçik eetupan issa amjim, ciçin ūrur tupan eutupj uśinqmuni, eucan san; san tul ja çisinana san á issq-munñana.

5 'E ámunata vjna, san mutta tulluşa culluma. Cunjin ja tşumuni, ja tşumutşumuni ácun, cunjin eisseœa ūru amjim, etupandaqia sananima átüşinaj-gjata.

6 Tüla ámana ja bqv tşumuni, cunjin eutumucucusatœana tulluſandqgi, cjananœa, ámana eutupj eutu-merueçsinœa, cumeasçinisinœa.

7 San tul ja tṣumuni, ša gutupj san tula urumuni, san āmunit qmūṣana san māmūrūmūtunēana.

8 San tula issēan ūlu ēdqbukan eufabagqdūana, cundqm átecūa sananima ja muſatqci.

9 Təsja Emuqcein ja cūraſin, eucan sananima ácūruada; ā tūmūcūsmunisin ja.

10 San tul ja urumūmūta san tūmūcūsmunūan ja, eucan étūrūmūmūtaſin ēdqbukanči, cunjin ja euā cūmūtūana.

11 Cundqm ácūtqnuada sananima tūsinamutupj ša fabagudu, sananima ūn tūfabagūrmunipj.

12 'Xançita ágqlikgjata sananima, San macurupicinēa, eucan sananima écūraſin.

13 Āmana bqv manəanq-cūru cunjī-ūnči cičin moarraqu āmananči t̄jamugad tūmūcūpūnqmatqci.

14 San ša tugacūlūeala, san tul ja tūmūgqlikmūta.

15 'F bqv sananima ā tecūa ssvant, ssvant'ndqgia bqv māmūrūqci cičieja t̄sēnqein cumuni čicurigjatacūn; sananima átecigjata ša tugacūlu ūndqgia āūl үmūruada sananima ēdqbukan ja үmūraſin.

16 San ja bqv ja cūruada, étupan ája cūruada sananima, átjaminiada sananima, ūndqgia sananima tūissqmuni cūru ūlu sananin issa áşqnarat үmuniđgūana sananima, san ja muni čisinan-qmūṣumus Emuqceinči sananima cutqguā.

17 'Xançitqci sananima ágqlikgjata, San macurupicinēa.

18 Tula āmanjāmalim sananima ačelqcuři, qtealan

san munit alagunat-qaçelqcurwda ja àmanjamalim, cücan cundjan sananima aqelqcurisinəa uşpan.

19 San tula àmanandşlum, àmana cucurqgasin sananima; san mutta bqv culluma, cullum átumenatwda sananima, cutupj sananima caçellacusgjadugusin.

20 Føalqmunicina éçutqnaşin sananima, Matşenqci bqv manœana ciçicja tşenqcincicja, cundjan ja camatasúçisinda, sananima culamatasúçisinəa, cundjan tul şa guta muşatusında, sananima culamuşatisinea.

21 Cundqm cutuqrugatusinea sananima şacjipj, cundjan däqia bqv uppajsumutwda şacija jaminqcinicicja.

22 'Etula cundjananima cüpumusinuđa, ulqp'apisùa cumutisinda, cundjan àrwm matçuppaşanqci cundjan-qagaçik çila muni macutqnat-ueusi maam.

23 'Fa amatasúçia şa Emünçicja culamatasúçijigjata.

24 'Etula cundjananima tualaga-üstukinuđa üştqgu àmana cücan üştqgunnaca cundjan bqv muçgqlanqci, àrwm étualaga-üstqgasinçi uşpan édqbuanda ípicja camatasúçisinda.

25 Cundqm cuüştqgusinəa, q̄t ecamqnaşinqita üştq-gupj cücan. Ulafj ja camatasúçisinda.

26 Tuşabagurmütuaçin şa emunda ípj ip'jaminqmus sananima, cunjin cüpqmütumus, şün Cuşpik Emşa cumunit-jamiñgjatacwan, cunjin sananima cumunit umurea şacjipj.

27 San áewn muni qägjat-umurea, san'ndaqia ja muni-tşumutwda ùndşlum q̄ta.

Capts XVI.

- 1 Cundqm sananima ácuptqnuða san qruguardunøali.
- 2 Cundjan sananima eusilaøanea sinagog'ndslum, nan cundjan sananima cacuamjisineana, ejèngusinea Ged cutupj cundjananima sabaguda.
- 3 Cundqm euñstqgusinea sananicijipj, cundjandqgia bqv jøalenatusinda édqbuøanda ípicja.
- 4 Cutupj sananima átumuruda, nan cutupj ñstqgumus san jøalenatea cutupj sananima étumurañin qta. 'F bqv ja ñgjqcurreda sananima qta cutupj, j'ndqgia sananima áa tsumutuda.
- 5 Árum ásunatœanda ja jaminqcinçicijipj, san ja bqv ál ueutumura ; Cutupj sjnea ?
- 5 'Etumurañin sananima cutupj san ula tumurat-qrugatuda.
- 7 'F sñntupan sananima ñgja, san çisabaguduä écq-tacqmus; étula çeñllqcætuñinu sananima tuñabaguduäçin bqv ála cupatşugasa sananima, étula çeñlla-cætacasa sananima, átstjaminea cunjima sananicijipj.
- 8 Cunjin eypumuçimus cutuannusña ámanqdqrançi, ulaqupj, ýmupj, ñnnupj ;
- 9 Ulqupj cutuannusña, cundjandqgia bqv ja mu-jatüsinda,
- 10 'Fmupj cutuannusña, 'Fndqgia ásunatœanda édq-buñancicijipj, san ja bqv çila tecüana,
- 11 Ñnnupj cutuannusña ñançi mütü tñenqcidqgia cutumuçgqlanøana.

12 Áā cütqnat-umurea sananima īru, sanqgaçik q̄rum muratasana cutupj.

13 Cunji sūna Cušpik cipqmuçimus cunjin sananima cuūlatujoalenatea sūnqcipj, cunjin-daqgia bqv eçtupan cütqnat-umurea sananima, cunjin murqmus cutupj tupan cucütqnatumurea; cunjin euūl umurea nan-ealupj.

14 Cunjin ja cēuſſea, cunjin däqgia ſaqcindſlam cut-stualagunea sananima.

15 Emuqcein cutugukmūtacun ála-tugukmūt'acun. Cutupj ácutqnuða, 'Šaqcindſluma cutualagunea sananima.

16 Eçqtupan san ja bqv tecūan, uſpan san ja çila tecūana èca, ïndaqgia ásunatea Emuqceipj.

17 Ciçicja muſateala ejätwisisinda cutupj, ḡ Cundqm q̄rum jananima cütqnuða, Eçqtupan san ja bqv tecūana, uſpan san ja çila tecūana èca, ïndaqgia ásunatea Emuqceipj.

18 Cundjan cutunnacqeçutqnisinda ḡ Cundqm cunjin cütqnuða ècqtpa? 'Fanqgaçik cutupj èca jøalenata.

19 Jezus cundjananima tecisin ciçicja uçutumura īru cutupj cucütqnuða cundjananima, ḡ Apa! cian-dqm san úñgumbj macütqnuða? Eçqtupan san ja bqv tecūana, uſpan san çila tecūan ja cüçq ècqtpa.

20 Sananima sūn áqigijata, San ureana, san pü-tukmūtiana, àmanjamalim cutqmuſabagudisinea, san annuqmuſtiana, uſpan san t̄jamugad ſabagurmu-tiana.

21 Cepa məcəmus āna cumunit qrugurgjata ciçin saqupj, cunjin mukellqmus uşpan cunjuiçik çila müjəalqmumu cunjin çisəgqnaşin, cunjin tsteći-sabaguda tupan cəməqənçicipj.

22 San áewn qırwum qrugurgjata eueunjita, sananima áçila tecəana, san çisəbagurmutqana, àmana bqv çila sananima tuşabagudunnacanəana.

23 Cunji məalən san bqv ja tqməşqa èca. 'F sananima əmura sūnqtupan, San qməşqa Emüqcincicja tupan, ja san tstuapun-qməşqa, cunjin sananima eutqgqa.

24 Átealan san bqv ál qməşuda èca ja tuapanqmaşu. Sqn qməşqa, san təmətqqua, san tumutusabagudua úlu.

25 Átealan ámuni çəqqjida sananima parabl'a, nan áçəqqjəa sananima cunaştastupan Emupj.

26 Cunji-dqra san ja çisinan-qməşqa, i bqv sananima qməşqqa Emüqcincı.

27 Emüqcindqgia cətu cumutaükjata sananima, san'ndaqgia ja curuda; san ja urumununda étuməqgjasin Gəd'ndslum.

28 Emundslum ácupqtumutuda usin, áçila çəlləqeqatəəa usin, áçila cutsumutqana Emupj.

29 Cunjima müsatandjan eueutqnisinda, 'Árwm su-cunaştqsañgjata jananima.

30 'Fən scja tecigjata ül jəalenatəci, sa bqv èca təməqgjəcəru, cutupi jan scja tecipusata Gəd'ndsluməci.

31 Jezus cundjananima cucutqnuða ð Unda san qrum çisinañgjata ja ?

32 Ðs cuñeguareatacœa cja, qrum cumunata, san çeñganapistecœa sipulealupi, san ja ûla ñeganacatacœa. Ë bøv munùana étupan, Emqæin ja cutswñgjata.

33 Cundqm átumuruda sananima tumuçisinqmütupi. Amanandslum san tqrugateana, cutupi san muasisinanøana, j'ndqgia ája muasisinqnuða cutupi.

Capt. XVII.

1 Jezus calagui-gutqnuða évn'upi ñançitqci, 'Edqbuñ ! qrum cucqgiuda ðs, umunùasenna sa mqewñi mamuñgutua, sa mqewñ scja curumunat-ufabaguduña.

2 Sa satuabijlqnuða cunjima àmanqdqrupi ûstagu, cunjima saçeqli-ëamanqnuða cutacetupi cunjima satqgasindjananima.

3 Scipij súna Gëd, Jezus Crjsticijipj áewn sjaminasin cutupi jøalqmütuñdjan ejàmanqmütisineana cutacea.

4 Uzin ámunit-urumunat-ufabaguduña scja, ja sa gqligasin annu áûleastegatuda.

5 'Edqbuñ, qrum ja sa á tstusabaguduña sina tumutun, cuçan étstusabaguduña scja qta qmana á umunañun.

6 Átucunuñtqsiqgjida scipij cunji àmamandjananima ja sa-tstqgasin uzin. Sinqecin ejàmunisinda, cundjananima ja satqgiuda, cundjan scja curumunisinda.

7 Cundjan cjealenatusında sa ja təqasın cutaceta sinqcin.

8 'Fndqgia ácütqnat-umuruuda cundjananima sa-
qeqlieutqaşin ja, cundjan cutupj curumunisinda,
cundjan cupusatusında, jaçipj sejandyluma qtsicuri,
cundjan ja cutecisinda sin ja minqci.

9 'F cundjananima qmiasqgu, i bqv amanupj qmias-
sagu; cundjananicipj-tupan sa təqasın ja cundjan-
dqgia sinqcin.

10 'Şqein cutaceta sinqcin, sinqcin ácun euc'şqein,
cundjan ácun ja euçisininqnuda.

11 'Arum i bqv a tumutqana usin, şandjan mutta
cuā tumutisineā, i scipj ásunurgjata. 'Fma Emu!
a məstecqgunna cundjananima ja sa təqasın cundja-
nanima a təcurupj úygumbj, eucan ipa macusgjata-
cqpi.

12 Usin étstsmutasın cundjananima áməstukqguda
seja, cundjananima ja satqasın áməstukmütüda,
cullum bqv ala mulqeuða uceali; mulqeuq maeu tupan,
eucə scripcə ãgjasın cumulukgjata.

13 'Arum i scipj ásunatəa, amanupj ácutaňgjata
cutupj cundjananima sūn tuşabagudupj, təqsiá ipa-
muni maşabagwrgjatecqpi.

14 Átumuruda cundjananima sina guta, amanja-
malim cundjananima camatasūçisinda, cundjandqgia
bqv cullumqci, eucan emüta bqv cullumqci.

15 'F seja bqv qeqli təmena cundjananima usindylum,
seja átuməstukgjata cundjananima ulapunurduñneali.

16 Cundjan bqv àmanandşlum, í ácun bqv cul-luma.

17 Tuýmunatœa sa cundjananima sina guta sūnqei, sina guta annu sūn.

18 Tqsja sa jaminasin ja үsipj cucunjita cundjananima átjaminuda.

19 Cundjananima átumutqana íma cundjananima t-tuýmunatupj sine sūnqei.

20 Bqv cutupj tupan í qmüsägu, í átqmüsäkgjata cundjananima cundjan cutstüürümunea íacjipj.

21 Cundjananima tūmuculupicinœa, tqsja sa Ëmua ſ'nda ípa matugacumüta, cundjananima tutugaculupj ípicjipj, àmanjamalimunçí tutecipj íacjipi sin jaminqein.

22 Fa sa tuzqñunatasin í cundjananima átuzqñunatuda, cundjananima tūmatugaculupj úñgumbj, cusan ípa-matuga ewngjatacqipj.

23 Cundjan jan eçan jan munñana cundjananima tuzqñunatupj, àmanjamalimunçí tutecipj ja sin ímacein, cundjananima ácun sa mutaúkgjata, eçan ja sa mutaúkgjatacun.

24 Ëmua, áçesâñgjata ja sa tqgasindjananima tūmu-tzumutupj, cundjananima átualagumutqa şa ületq-supj ja sa tquletasqnasin, sandqgia átealan ja ewruða үsin á munainun.

25 Sūna Ëmua àmanjamalim bqv seja jøalqmütuda, í átjøalqmütuda seja, şandjan ácun ejøalqmüta ja sin jaminqein.

26 Átumuruda cundjananima scipij, cutupj áā-umurea, scja tucurupj cundjananima, eucan ja sa-eusgjata.

Capt^s XVIII.

1 Jezus šançitqci cutqellaşin cutşuūrritecínuda ciċeċja muſatandjananima Cedron āan etacupj. Cunjisin cumatupuştécuda gqrđn, cutupj cumutqtşugjínuða ciċeċja muſatandjananima.

2 Judas ciċieċja uqlaqnašin cutupj usi-tugħġu, Jezus'ndqgia cutupj cumuni-mutqtşumutuða ciċeċja muſatandjananima.

3 Judas cunji-dqra cutumuṭsucqtacuda utjäqtu āmanançi, cutupj tħenandjananima ácwun eettu qeqli jami-našin manoeana prešt'ndjan Farise'ndjananima ácwun, cutupj euqqqmjnисinda lantsna, luputuk qgħamunda, tħamaca settuna cudqgħjnisida.

4 Jezus cuūl jøalqmutuða ciċin qrugatupj cumuċu-nuſtasqnejnuða, cundjananima eucutumuruða għi Cunnima san tanu kgħjata ?

5 Cjägħjisinda cunjima, Jezusicja Nazaref'ndsluma. Jezus cundjananima eucutqnejnuða, 'F' ámunata. Judas cunjima uqlaqnašin cundjananima cutsumunida.

6 Cunjin cundjananima tumeqgħi jašin, 'F' ámunata, cundjan cuūla muſpqniśında.

7 Cunji uſpan euçil uċutumuruða cundjananima għi Cunnima san tanu kgħjata? Cjägħjisinda, Jezusicja Nazaref'ndsluma.

8 Jezus cucutqnuða, Sananima átumeggjida, san tul ja tanaca san alagunat-çetuñsa ñandjananima.

9 Cetu çutqnañin cundqm cumuñjealañ-gutqnuða. Cundjananima sa-tqgañin ja j bqv culluma umulq-cuda uceali.

10 Cunjidqra Sjman Petø sasd cutumunida, cutstq-gusitupœanuða usjipj ufcir manœana prest'nci ssvant 'ndsluma. Cunji ssvant euq̄pamutuða Malcas.

11 Jezus cutucutqnuða Petšicja, Čil icemxena sasd elieupi. Cup édqbuðan ja cutuñgjatacun áā-ulea.

12 Cunji uspan tūmuñjaminasindjan, cutupja captin, txeñealandjan ácun catuñsinda Jezusima, cijàmasisinda cunjima.

13 Culustugatusinda cunjima Anasicjipj ùn, cunjin dqgia Cjafas'nci masqgun, àmутаñin manœana prest cunji j.

14 Cunji Cjafas cumurqmuñunda Ju'ndjananima, uceali á á apunat-uceusñqmuñ amanjamalimupj.

15 ¶ Sjman Petø cusigjida Jezusima, ácun muñatua ácun cusigjida cunjima. Cunji muñatua cutugacumtuða manœana presticja, cunjin cumutqatsuumuñida Petšicja manœana prest'nci ueqtupj.

16 Petø cumanatsuumunida asin ùâñ. Cunji muñatua manœana prest'ncicja tugacumutañiu cumanqcutqnuða ùâñ-txumuni cępançicja, cutstukmuñida Petšicja.

17 Cunji cępan ùâñ m̄stukmunisín cucutqnuða Petšicja, Sa lumina ñançiuñcicja muñatua. Cunjin cutusicuða cutupj.

18 Tumuja minandjan, cutupja t̄senandjan ácun cutuñgatusında qpupj, cundjan cutumalqında jan, cunjin dägia turri meala, cundjan cutumutusjimutisinda, Pet̄s ácun cundjananima cutşukpida.

19 Manəana preſt eçetumuruda Jezusima ciçicja muſatealupj, qagipjında cunjin cundjananima muni qagjasin.

20 Jezus cunjima ejägjida, cunaſtqsinçitupan ámuni t̄cetqnuða ðamanupj, templ ácun ámuni çeägjida, Ju'ndjan cumunit utuſmuçigjatacun, mulasain i bav muni-qagjida.

21 Cumudu ja sucutumusgjata, ja muni murasindjananima sa ä çeutumurea, cundjandägia jøalqmata émuni qagjasin.

22 Cunjin cundqm cutqellaſin t̄senua gqta t̄sumunisin ùſa cutqgida Jezusima, cuçgqlaŋgutqnuða cunjima, ð Cundqm sa cutaŋgjata cuudqm manəana preſtieja?

23 Jezus cunjima eucutqnuða, étul unnacqei cutqnuða t̄qunnacaneasa ja, tul ja tupan cutqua i ð Cundqm ja sacida?

24 Anas ciçicja ejämasat-jaminuda Cjafasicjipi manəana preſta.

25 Sjman Pet̄s cupimunida. Cundjan cunjima eucutqnisinda, ð Sa lumina sa munata cunji ünçicicja muſatqci? Cutuſicuða.

26 Manəana preſt'ngi ssvant-ua moarakmutasin

cunji ūnči Pet̄s t̄qagaſi-tupeoanasin uſeir cucutqnuða
đ Sa lumina satsumunida cunjima ùna gqrđ'n?

27 Pet̄s cuçila t̄usiciuda, cunjidqra eoc cuçila tumq-
guda.

28 ¶ Cunjidqra euluſtugatusında Jezusima Cjafas'nd-
slum ulaqpcindjananima muni tumjaeasın ucqtupi
ā uteca-dqra, cundjan bqv uthsmuçida cutupi unna-
canunəali çeñllqna, cundjan dägia cuqgutqnisinda
Pqsɔvs atamqgupi.

29 Pjlat cundjananima cumaŋcqutqnuða đ Cundqm
san çeñgitukgjata ja ſanči uupi?

30 Cucutqnisinda cunjima, Tula cunjin bqv āl ulaq-
peastqqua jañ bqv tqgasa cunjima scjipj ñrum.

31 Pjlat cundjananima cucutqnuða, San ateä cunjima,
san tqcineä cunjima sananin ləqci. Ju'ndjan
cunjima cucutqnisinda, Fanagaçik tqgula ðamanançicja
apunupi.

32 Jezus ciçin apunupi qta cutqnasın cutupi ūſtag-
gapi.

33 Pjlat cunji-dqra cuçila mutqmuçida ucqtupi
muni tumjak-ūſtagasın ðamanançi, cutjida Jezusima,
cucutqnuða cunjima đ Unda se Ju'ndjananima
t̄xenmuptqa?

34 Jezus cunjima cucutqnuða đ Unda satupan cundqm
jaçijipj ucutqmuſgjata, und ácundjan tupan scjia
cutupi ñgjida?

35 Pjlat cucutqnuða đ Und' ja Juua? Sin ðimalim,

maneana prest'ndjan ja cutuqcinurgjata scjipj. ¿ Cundqm sa ûstqgûdaala ?

36 Jezus cunjima cucutqnuða, 'Sa tseña bav ſançι mütüqci, tuła ſa tseña ſançι mütua égqaligqeala cjamacasa; ſa tseña bav ſançι mütua.

37 Pjlat cunjima cucutqnuða, ¿ Unda sa ciŋ? Jezus cucutqnuða, Sa satecigjata ja ciŋ. Cutupj ámutumqûda, cutupj ácupaqtumqûda àmana, i áā tujealamunùana ſünqci ägja. ſünqcindjan cumuni muſatea ja.

38 Pjlat cucutqmurûda cunjima ¿ Apama ſünqci? Cundqm eutqèllaſin, cumanacutqnuða Ju'ndjananima, 'F bav cunjima āla tecı ulqpa èca.

39 San muni qeqli tuñntupeanata pqsovsdqra. ¿ Apasan ja tuła qeqli tuñntupeanu Ju'ndjananicijipj ciŋ?

40 Cundjan cuūla çgalañgutqnisinda, Bqv ſançiünçi, Barabasicja tupan jan cuſgjata. Barabas muſlupatua.

Capt̄s XIX.

1 Pjlat cunji uſpan cuqeqli atuða Jezusima aculu-batupj.

2 Soljs'ndjan catuluanisinda tumuçi ummuſqci, cutstumuçisinda cunjima, cutudupisinda cunjima uſca ületas lumbia cuça tseñuã cumuni dufgjatacun.

3 Cueutqnisinda, Macarucciına! Ju'ndjananin ciŋa! ûſa eutqgisinda cunjima uſpan.

4 Pjlat cuçila manaqutqnuða cundjananima, Alagunisina. 'E cunjima áçila tstukmanqtsicuri sananiçipj, sananima í qgja curu, í cunjima bqv ála teciułapa.

5 Cunji dära Jezus cumanqmuçimunida ummaşaci, dupanda eudufmunida tşenqa uşca lumbitasa; Pjlat cundjananima cucutqnuða, Alagunisina պոյ!

6 Manəana prest'ndjan, tşenəalandjan cunjima tecisin, cugqlaŋ-gutqnisinda, Ēcüssacutupuna, çeüssacutupuna cunjima. Pjlat cundjananima cucutqnuða, San ateə cunjima, san çeüssacutua cunjima, í'ndqgia bqv ála teci cunjima èc'ułapa.

7 Ju'ndjan cunjima cucutqnisinda, jan tumaswargjatacun tşena, cutupj jan jəalangjata, cundam uqmus bqv mameamananaci, cunjin däqgia cumaqqjida, cunjin muʃ Ged'ndslum mqcu.

8 ¶ Pjlat cutupj murasin úlu cumaacunatuda.

9 Cuçila mutqtumutuda ułapupj tumjac ucqtupj, cucutqmuruda Jezusima չ Cullumaci sa? Jezus cunjima bqv cutqnuða.

10 Pjlat cunjima cucutqnuða չ Cundam sa ja bqv àgja? Cundam sa bqv ja tec i abjla seja çeüssacutupj, seja īamanqnułpında.

11 Jezus cucutqnuða, Sa matuabjlanaci tupan águ-nandslum ja çgitqgupj, cunjin ja scijipj taqasın cunjin annu manəana muçgqlqna.

12 Cunji uşpan Pjlat cutēamanan-alagunuða cunjima. Ju'ndjan mutta cugqlaŋgutqnisinda, Sa tula

ēamanqasa šançi ūnčicja sa bqv Sezsicja tugacumuni. Maam matuabılqna ciŋ mutqagupj cumuni tugja-eutajgata Sezsicja.

13 ¶ Pjlat cundqm cutqna murasin cutstuk-manqtsicurida Jezusima, cutumutuda tstmjac ucqn, matuapqnašin Čeemü, ébru guta mutta Gabaña.

14 Cunji məlqmüs Pqsovsupj ja ūstukteca, sics əsdara cunjin cutucutqnuđa Ju'ndjananima, Alagunisina sananin ciŋupj.

15 Cugqlanisinda, Acupuna, acupuna cunjima, qeufsacutupuna cunjima. Pjlat cucutqnuđa չ'F éqeussacutuana sananin ciŋ? Manəana prest'ndjan eucutqnisinda, Sezs tupan ġananin ciŋ.

16 Cunji uſpan cundjananima euçeqli eussacutuda cunjima. Cundjan eulustugatusında Jezusima.

17 Cunjin cutumunijnuda crəs tuculupj, āpqnaſin, Taſameaqgu, ébru guta mutta Golgoña.

18 Gqta euçiçeuſſaqeutiſinda cunjima, ácundacija áewi. Jezusicja únjumbij euçiçeuſſaqeutiſunda cundacija.

19 ¶ Pjlat cecamandecuđa cutupj qgja euçeuſſacutecuđa crəsupj. 'Dançitqci cecamandecuđa, Jezus Nazaret'ndslama Ju'ndjananin ciŋ.

20 Wru Ju cuređqnisinda cunji qgja. Jezus cutstumu-qeusuſſaqeutiſunda Jerusalem gqta, 'Ebru, Greč, Latin gutandjan cutecamqnuđa cunji qgja.

21 Manəana-prest'ndjan cumutqagutqnisinda Pjlaticeja; Ułap ecamqnicia, 'Dançi ūn Ju'ndjananin ciŋ, šançitq tupan secamanəa, Cetu cutuməqgjida, 'F ámunata Ju'ndjananin ciŋ.

22 Pjlat cucutqnuða, étecamqnañin annu átecamqnuða.

23 ¶ Soljsàmalim, cundjan Jezusima çeußjacurtecañin, cutumenisinda ciçin uſca cutqusellqgusında fos soljsdqrupi, ciçin eot'nda, cunji eot muſ matutuaunnaca, cunjin euc uceali tupan cuüstqguda.

24 Cundjan cucutqnisinda, jan bav cißsumijmušan, cutupi jan tatea lota, Scripc̄s mutta cutupi ãta ejaqgjida, Cjmusında ſ uſca, ſa eotupjnda cutqtusında lota. Cundqm cunji soljsàmalim cuüstqgusında eueunjita.

25 ¶ Jezus tumuçceußjacurtecañin cedqbin Mesi, cunjimin macuscepa ácun, Mesi Cleopas'nci tucun, Mesi Magdalen'ndslum ácun.

26 Jezus tecisin cedqbinçicja, ciçicja muſatua, eetu muni curasin ácun cupalqnisinda gqta, cucutqnuða cedqbinçicja, Cepa ! salagunea sa mqewiñgi sùan.

27 Cunji muſatuançι ácun cucutqnuða, Alagunea sa dqbjicja. Cunji uſpan cunji muſatua cutumutaük-mutuða cunjima ciçin ucqn.

28 ¶ Cunji uſpan Jezus tecisin üləastegata Scripc̄s ägjasin, cutumeqgjida, Sima átapañgjata.

29 Gqta casqmütuða ğna, cutupi cumatqgulatuða spunj, isapupi cutukgqmatuða, cunjima cuçgqmatuða.

30 Jezus ulëllañin ğn cucutqnuða, Annu ñrwm áüle-astqguda, cutstumulupjtecuda tqşa gjètaeinqupi, cumulugatuða.

31 Ju'ndjan īa üstukteca cumjamana, api ā atak-pałanunu cunji sabał méalun manoeanqci, Pjłaticja cuçeqlijaminisinda àmanançi cundjananicja sican ta-guunqusùpj, cja gundecupj cundjananima miçipj.

32 Soljs'ndjan cumanqtaguunqusida ácundacija sican, ciçieja úngumbj maçeußsqacutajin.

33 Cundjan àtaguunqusqmunijsin Jezus'nçi sican, cutecisinda cunjima ăt apunqci, cundjan cissettusında ciçin sicqnuń.

34 Culluma soljs tągamura setqci cutqgamuruda cunjimin esin, cullum cumanjamqguda sqpa simanda.

35 Cunjin cutupj alagunat-uqgamurasin ejägjida, cunjin ácun sūna tupan ejägjida, cunjin ácun maam mateci sūn tupan àgja, sananima tumusatupj.

36 'Dangita cuüştqguda scripgsupj ecamandecasin üstqgupj. Cunjimin átuşun cumunqana matqguunqusunnaea.

37 Ácun cuçıl ecamandukgjata, Calagunisineā cu-qan tągamurasinçicja.

38 ¶ Cunji wspan Jozef Arimateandslama, Jezusicja muşatqci eumaacunat-usicuda Ju'ndjananima cutupj, cutumuçeqqli-atuda Pjłaticja Jezus'nçi opin; cunjima Pjlat curumunuda. Cunjin cumanqgulatuda Jezus'nçi api.

39 Nicodemus ácun cutupj cucqtacuda. Cunji ūn ăta īat usicqeqtacasin Jezusicjipj lucuk, cunjin cutjègatuda alo, ms'nda tumsi-ûrupj, ūn úndrid pənd eqsunatuda.

40 Cugulatusında Jezus'ncı apin, cutuğurisinda lini-na, cutumşıüstəqüsında cunji spışa, təşja Ju'ndjan cumuni üstukgjatacüsün apunqeipj tuqtutecqmus.

41 Cunj'isin cunjin çiçcüssaqutasın cupatagundecəata gərdn, cunji gərdn cəstunnañgjata sepulcs əməna ja matutecunnaca.

42 Cunji uştunna cundjan cutumucundecuda Jezusi-ma, cunji məalvindəqgia Ju'ndjananın məala ja üste-cəcin Pəqsəvsupj, cunji sepulcs qəta cəstunnəqmunida sinçik.

Capt. XX.

1 Ec əcin məala, jm ámaşunna əpan, Mesi Magdalən'ndəsluma cutuməljinəda sepulcsupj, cutecida əsin cumisan əa ətəquşitecaşin.

2 Cunjin eudqtəda, cuñnegatəda Sjman Petsicijipj, ácun məşətqecinqicijipj ácun Jezus muni curaşin, cundacjəcucətqənəda, Cumatusında Təşenqecinci sepulcs'ndəslum jan bəq vəjəala, cila mamutecusında cunjima.

3 Pets, ácun məşətəa ácun camanqeqtək-ənəgatəpicində sepulcsupj.

4 Cudqtupicində; ácun məşətəa cudurqənəda Petsicija, cunjin cuja ənəgatəda sepulcsupj.

5 Cunjin cumuğumman-alagunəda etəcunupj, cutecida əsəcə linina üseləa, cunjin bəq vəçida.

6 Sjman Pets cunjima sigjūnəgatasın cutupj cumaçida sepulcsupj, cutecida əsəcə linina üseləa.

7 Nəpcin ácun təşəndəsluma cutecida cumisun ulu-andecəa, bəq vəsəcə linina təagqmata.

8 Áewn müssatua uspan cumuçjda ja ünegataşin se-pulcsupj, cunjin cumutqtsteci-pusatuda.

9 Cunda'ndaqia bav jałat jøalenatuda scripcsupj, ejagi gjatacən, cunjin cuçila àmananəa.

10 Cunji müsatuaqpi euçilqmutq tūmütupicinda ucq-tupj.

11 ¶ Mesi cuā tūputukmütuda sepulcs asin, cunjin á putukmütasın cumuçummanalagunuða sepulcs etac-nupj.

12 Cutecida cumbj anjl àmena-dusmunipj, үceali cu-tumütuda tqsan, aewn cutumütuda eñiàn Jezus'nci apin matutecasin.

13 Cucutqanqpicinda cunjima ð Cumudua sa putuk-gjata? Cucutqnuda cundacija, Cumatusında ja txe-nqecinci, cundjan bav ja tualagunat-ütecüsında cunjima.

14 Cunjin cundqm cutqellaşin cutumusunatuda, cutecida Jezusima gata muni, cunjin bav jøalenatuda cunjima.

15 Jezus cunjima cucutqnuda ð Cepa cumudua sa putukgjata? cunnima sa tanukgjata? Cunjin ejen-gqmuñunda cunjima tucula mëstukmuniā, cucutqnuda cunjima, Txeña, sa tula cunjima gqmatuda cumisüpj, ja sa á tualagunea sutecasin, ý áçila gqmatəa cunjima.

16 Jezus cucutqnuda cunjima, Mesi! Cunjin cutumusunatuda, cunjima cucutqnuda, Raboni! cunjin eñean Txeñqecin.

17 Jezus cunjima cucutqnuda, Ulqp ja tatundecica,

Índaqia bav įat učjida édqbukançicijipj, ša macusàma-limundjananima samutjagjøa, 'E átucjøa édqbukançicijipj sananin emiānçicijipj ácuun, ípicin Gødupjnda.

18 Mesi Magdalen'ndsluma cumut-jaqjida muſatealandjananima, cunjin muſ tecida Txeenqeincei, cunjin muſ cundqm cunjima cuqeqli umuruda.

19 ¶ Cunji méalun tucqçimanasin, ēca-qcincin meala Jezusicja muſateala maam cumatstaqjatuk gqmatu-sinda, cundjan cumaacunata tūmøagatuwa Ju'ndjananicijipj, Jezus cumutqmuniда cundjananima ùnatupan, cundjananima cucutqnuwa, san ā sabaguduа.

20 Cunjin cundqm cutqèllasin cutumualagunuda cundjananima ciçin ùşupj esupjnda. Muſatandjan cutstecisabagudisinda Txeenqeincicja.

21 Jezus cundjananima cuçila-cutqnuwa, San ā sabaguduа, tqsjà édqbukan įa jaminasin, cuçan sananima átjamiñgjata.

22 Cunjin cundqm cutqèllasin cutusūniguda cundjananima cucutqnuwa, San qrum 'Ema Cuspik matq-guqci.

23 San tuſunabenatqmus àmanupj ciçin ulapa, cundjan cumunisieana matstumuſatqci, san uťxqñqmus amanupj ciçin ulapa cundjan cutšqmuniñana.

24 ¶ Tomas muſatua àqramuſtaſin Didimas, cunjin cumulasan-muſtuwa Jezus mutqtsumuſtqſin cundjananima.

25 Ácuun muſatandjan cunjima cumurisinda, 'Ean tecida Txeenqeincicja. Cundjananima cucutqnuwa,

'Etula tecainu çiceussaqtaſin, etula elimuçainu cutupj, etula tq̄tundukinu eiçin esupj éla muſataūna.

26 ¶ At meala cunji uſpan eiçicja muſatəala t̄uməagataſin Tomas ácun eundjananima cutxumutuda, Jezus cumutqatumunida eundjananima ùnatupan ūâ matuiçigatqdqra. Cundjananima cucutqnuða, San ā ſabagudua.

27 Cunjin cucutqnuða Tomasicja, Ácum elinəa sa ùſ, alagunəa sa ſa ùſupj, ácum uteselanəa sa ùſ tq̄tundecəasa ja esun sa muſatunnacqci m̄taūk.

28 Tomas cunjima cucutqnuða, 'Fa tsena! ſa Geda!

29 Jezus cunjima cucutqnuða, Tomas ja sa tsteci puſatuda, eundjan q̄ſa matuſabagudua tstecaña muſata.

30 ¶ Wru ácun matunnaca Jezus cutualaga-üſtqguda eiçicja muſatəalandjananima, ſançι bučun ecamauqci.

31 'Sançitqcindjan átecamá-üseluða sananima t̄umuſatupj Jezusicja Crjsta, Géd'nci m̄cun, sananima t̄umurat-uſinqm̄ta cunjimicjipj.

Capt̄s XXI.

1 Cunji uſpan Jezus euçila tstumuteſida Tj̄berias acqm̄acupj eiçicja muſatandjananima, ſançita cutumuteſida eundjananima.

2 Sj̄man Pets, Tomas, matuapqnaſin Didimas, Nafaniel Galile Canandžlum, Zebade'nci m̄cunda, ácun mamuſatapj eiçinqcipj.

3 Sjiman Pet^s cucutqnuða cundjananima, Apumutupi ácupqmjea. Cucutqnisinda cunjima, Fan áewan seja tšamjea. Cundjan cucupaqcucçida mjä cucıtanew. Cunji lucaqun cundjan bqv èca atüsında apumur.

4 Ámaþunna melaþin Jezus cutqmunida pjacan, ma-musatandjan bqv cunjima qnisqnisinda Jezus.

5 Jezus cundjananima cucutqnuða, Cjüaljamalim bqvunda san mütqgu atama. Cundjan cutqsisicuñsında.

6 Cucutqnuða cundjananima, Tüpœaŋgunisina çinis usjqnan urugupi san tuşaqtqqa. Cundjan cutpœaŋgunisinda ejámjøanisinda, jzue'ndqgia cqfısunatwada apumur.

7 Cunji musatqa Jezus curaþin Petsejja cucutqnuða, Tşenäci ücia sùan ! Sjiman Pet^s murasın Tşenäcià eudupatwada uþea apumur-tümjøci, cunjin däqgia duf-ñøci cuñstukcunuða. Cunjin cqgwaþcunuða écupi.

8 Áewandjan musateala cutstumupisinda èca usjqnanupi, cundjan däqgia ánnq-cësin cutqtisinda cüca tu úndrid eñbit àmœa, cucußeqtuk-úrraqusında çinis apumur qsaþcunasın.

9 Cundjan tüürqgasın cutstecisinda jan tugurmuni, apumur cuñsellqprucuñda, bred'nda.

10 Jezus cundjananima cucutqnuða, Ácum tumenisina apumur san qrum cissœarqgasın.

11 Sjiman Pet^s cucissœarqguda çinis ánnupi úlu apumur tupan cundjan cuñrugenatwada ùn úndrid, fifty and tre, cundqm türqnasın cemaoñ cutşqmunida çinis.

12 Jezus cundjananima cucutqnuða, Ácum mqtatu-misina. Ciçicja muſatealan bqv eunjima ƿeutumura-euruða, ȝ Cunna sa? Cundjan dægia cutecisinda eunjima T̄senqei.

13 Jezus cutumenuða bred, cundjananima ejmuða, apumutanda.

14 Cunjin annu mutan Jezus tumutecisín ciçicja muſatealandjananima, cunjin àmananaſinqi-ƿapan.

15 ¶ Cundjan atqéllaſin Jezus cucutqnuða Sjman Petſicja, Sjman Jonas'nci mæcun! ȝ unda sa ja ƿat sūn curu ſandjananima? Cucutqnuða, Ðí T̄senqei, sa annu ja jøala scja sūn curu. Jezus eunjima cucutqnuða, Mutaðguðan ja lamz.

16 Cuçila cutqnuða eunjima, Sjman Jonas'nci mæcun! ȝ unda sa ja cuðgjata? Cucutqnuða eunjima, Ðí T̄senqei, í scja ácuðgjata, sa annu cutupi jøala. Cucutqnuða eunjima, Mutaðguðasen ja ſep.

17 Mutan cuçila ƿeutumuruda eunjima, Sjman Jonas'nci mæcun! ȝ unda sa ja cuðgjata? Petſ cutumurat-qrugatuda mutan tueutqnaſin eunjima ȝ Und ja sacuðgjata; cucutqnuða eunjima, T̄senqei! sa annu ûl jøalqmætua, sa annu ja jøala scjipj curu. Jezus eunjima cucutqnuða, Mutaðguðasen ja ſep.

18 Sūnq ƿapan scja ácutanġjata. Sað mætasin ƿrumma ƿta, sa muni maamasatecuða, sa munit jnuda ƿeutumusjñqei, nan sa dqrugnqmus sa samƿeqmijnanea, ácun scja ejamasea, scja catusinea, scja ƿeutumusjñqei.

19 Cundqm cucutqnuða, cundqm, apunøamus cunjin cutuðqnuñatea Gødicja. Cundqm cütqèllaðin cucutqnuða cunjima, Luðtegin ña.

20 Petø cunji dqra cutumusunatuda, calagunuda cunji muðatuançi Jøzus curaðin uðspan ña, cunjin ácun cumuni muðgjatuðkmuðtuda atama-dqra Jøzus'nci ejðpqsun cucutumuruda, ð Tøenøci ! cunna scja ënanøci ?

21 Petø cunjima calagunuda, cucutqnuða Jøzusima ð Tøena ! cundqm ñançi ùn ûðtqgu?

22 Jøzus cunjima cucutqnuða, 'Etula cunjima á umuni-curù éçisunatqmus ð Apumma sa cutupi? Luðteginøea sa ña.

23 Mamacusàmalim cutupi ejðtuðuda, cunji muðatua bøv apunøa muð. Jøzus bøv uapun-apisinatuda cunjima, ñançitqutan, 'Etula curù cunjima á ëamanøna éçisunatqmus, ð Apumma sa cutupi?

24 'Ñan cunji muðatua ñanupi ejðgigjatacun, ecamqnasin ñanupi, ñan ácun cunjimina ñgja tecigjata ñunøci.

25 Æru ácun Jøzus cuðtqguða, tula cutupi ül ñaqjatumura cuðla ceðnatasa usin cutupi ñgja buc. Amen.

